Europeiska kommissionen

Europeisk medborgarpanel om rörlighet i utbildningssyfte

Slutrapport

#LearningMobilityEU

EUROPEISK MEDBORGARPANEL OM RÖRLIGHET I UTBILDNINGSSYFTE

Manuskriptet färdigställt i november 2023

Detta dokument utgör inte ett officiellt ställningstagande från Europeiska kommissionens sida.

Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå, 2023

© Europeiska unionen, 2023

Vidareutnyttjandet av Europeiska kommissionens handlingar regleras enligt kommissionens beslut 2011/833/EU av den 12 december 2011 om vidareutnyttjande av kommissionens handlingar (EUT L 330, 14.12.2011, s. 39).
Om inte annat anges får detta dokument vidareutnyttjas enligt villkoren i licensen Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/). Detta innebär att vidareutnyttjande är tillåtet förutsatt att källa anges på lämpligt sätt liksom eventuella förändringar.

Alla bilder © Europeiska unionen.

Print	ISBN 978-92-68-09227-9	doi:10.2775/365645	NA-09-23-534-SV-C
PDF	ISBN 978-92-68-09186-9	doi:10.2775/901442	NA-09-23-534-SV-N

INNEHÅLL

1. Inledning **2**

2. Utformningen av den europeiska medborgarpanelen om rörlighet i utbildningssyfte **5**

2.1. Slumpmässigt urval och panelens demografiska sammansättning 6

2.2. Styrkommittén 9

2.3. Kunskapskommittén 10

2.4. Kunskaps- och informationscentrumet 11

2.5. Föreläsare 11

2.6. Huvudmoderatorer 13

2.7. Diskussionsledare 14

2.8. Observatörer 15

3. Metod och enskilda möten **18**

3.1. Metod 19

3.2. Första mötet:process och resultat 20

3.3. Andra mötet:process och resultat 24

3.4. Tredje mötet: process och resultat 26

4. Vad händer nu? **33**

Bilaga: Rekommendationer **36**

1. Inledning

European Citizens Panel
learning mobility
Have Your Say
#LearningMobilityEU

EU-kommissionen anordnade tre europeiska medborgarpaneler under 2023, varav en på temat ”rörlighet i utbildningssyfte”. Varje panel bestod av upp till 150 slumpmässigt utvalda medborgare från samtliga 27 EU-länder som diskuterade och tog fram rekommendationer inför vissa viktiga förslag från kommissionen. Genom panelerna uppfylls det åtagande som uttrycktes i meddelandet av den 17 juni 2022 med titeln *Konferensen om Europas framtid – Från vision till konkreta åtgärder* ([1]) och i ordförande Ursula von der Leyens tal om tillståndet i unionen 2022. Den europeiska medborgarpanelen om rörlighet i utbildningssyfte var den tredje panelen som sammankallades, med tre möten som hölls den 3–5 mars, den 24–26 mars och den 28–30 april. Panelen sammankallades som ett led i det förberedande arbetet inför **förslaget till rådets rekommendation om rörlighet i utbildningssyfte, så att kommissionen skulle få insikt i medborgarnas perspektiv** och motta deras rekommendationer.

Med begreppet ”rörlighet i utbildningssyfte” avses vistelser utomlands under en viss tid som har lärande som syfte och sker på ett universitet, en skola eller till och med ett företag eller som en del av ett ungdomsutbyte. Rörlighet i utbildningssyfte är en viktig del av det moderna utbildningsväsendet och ett centralt verktyg för att främja livslångt lärande, personlig utveckling och interkulturell förståelse. Det finns emellertid fortfarande betydande utmaningar när det gäller att göra rörlighet i utbildningssyfte tillgänglig, inkluderande och effektiv för alla inlärare i EU.

Därför arbetar EU aktivt för att främja rörlighet i utbildningssyfte och stödja EU-ländernas insatser för att öka deltagandet. I kommissionens strategi för att upprätta ett europeiskt utbildningsområde till 2025 fastställs t.ex. ambitiösa mål för att ge alla som vill en möjlighet till rörlighet i utbildningssyfte och för automatiskt ömsesidigt erkännande av läranderesultat som förvärvats utomlands. För att uppnå dessa mål måste man dock först ta itu med komplexa politiska utmaningar som rör finansiering, språkkunskaper, erkännande och social och kulturell integration. EU har en viktig roll att spela när det gäller att underlätta samarbete och samordning mellan EU-länderna och andra berörda parter, så att man ska kunna övervinna dessa utmaningar och ta fram genomförbara lösningar.

([1]) Europeiska kommissionen (2022), Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: *Konferensen om Europas framtid – Från vision till konkreta åtgärder*, (COM(2022) 404 final) (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0404).

Under 2023 beslutade kommissionen att lägga fram ett nytt politiskt förslag för att främja rörlighet i utbildningssyfte för alla inom det europeiska utbildningsområdet. I samband med detta sammankallade kommissionen en europeisk medborgarpanel och uppmanade deltagarna att besvara följande fråga: ”**Hur kan vi göra rörlighet i utbildningssyfte möjlig för alla?**” Paneldeltagarna fick i uppgift att fastställa vilka som är de största hindren för rörlighet i utbildningssyfte och vad som behöver göras för att rörligheten ska bli verklighet för alla.

Utifrån informationsmaterial, bidrag från experter och diskussioner i arbetsgrupper och på plenarmöten fastställde och rangordnade panelens deltagare de frågor som var relevanta för kommissionens nya politiska förslag. Panelens synpunkter och resultat sammanfattas i denna rapport, inklusive dess bilaga. Här redogörs för panelens utformning och det anges vilken metod som användes, hur diskussionerna genomfördes, vilka resultaten blev av de tre mötena samt vad som ska ske härnäst. Slutligen presenteras de lärdomar och slutsatser som processen ledde till.

2. Utformningen av den europeiska medborgarpanelen om rörlighet i utbildningssyfte

2.1. SLUMPMÄSSIGT URVAL OCH PANELENS DEMOGRAFISKA SAMMANSÄTTNING

Deltagarna i panelen valdes ut slumpmässigt, eftersom det är ett rättvist, konsekvent och tillförlitligt sätt att välja ut personer till sådana deltagandebaserade processer. Korrekt tillämpat kan ett slumpmässigt urval öka mångfalden och göra panelen mer representativ. Deltagarna rekryterades av Kantar Public, som fick hjälp av 27 nationella rekryteringsbyråer. I de flesta länder rekryterades deltagarna via telefon, genom slumpmässig sifferuppringning. I vissa andra länder användes personliga metoder eller ett slumpmässigt urval från en sannolikhetsbaserad onlinepanel (endast Luxemburg). Andelen personer som tackade ja till att delta varierade mellan länderna, men i genomsnitt låg den på 5,15 %.

Tabell 1: Panelens demografiska sammansättning

LAND	ÖNSKAT DELTAGARANTAL	FAKTISKT DELTAGARANTAL		
		Möte 1	Möte 2	Möte 3
Belgien	5	4	4	4
Bulgarien	4	4	4	4
Tjeckien	5	5	5	5
Danmark	3	3	3	3
Tyskland	19	19	15	14
Estland	2	2	2	2
Irland	3	3	3	3
Grekland	5	5	5	5
Spanien	12	12	12	11
Frankrike	15	15	15	14
Kroatien	2	2	2	2
Italien	15	15	15	15
Cypern	2	2	2	2
Lettland	2	3	3	3
Litauen	2	2	2	2
Luxemburg	2	2	2	2
Ungern	5	5	5	5
Malta	2	2	1	1
Nederländerna	6	4	4	4
Österrike	4	4	3	4
Polen	10	10	10	10
Portugal	5	4	4	4
Rumänien	7	7	7	7
Slovenien	2	2	2	2
Slovakien	3	3	3	3
Finland	3	3	3	3
Sverige	5	4	3	3
Totalt	**150**	**142**	**139**	**137**

I tabell 1 ges en översikt över det önskade antalet deltagare från varje EU-land (landskvoter) och det faktiska antalet personer från varje land som deltog i de olika mötena. Målet var att uppnå en nivå av representation som stod i proportion till de olika EU-ländernas folkmängd och att minst två personer per land skulle delta ([2]). Med andra ord fastställdes höga mål för länder med stor befolkning, t.ex. Tyskland (19 deltagare), medan två deltagare per land bjöds in när det gällde Malta och Luxemburg. Närvaron var i allmänhet god, vilket på det stora hela återspeglade de fastställda målen. Målen för deltagande uppnåddes för 22 av de 27 EU-länderna. Av de 150 prospektiva deltagarna deltog 142 personer i minst ett av mötena.

För att panelen i möjligaste mån skulle återspegla mångfalden hos EU:s befolkning fastställdes målkvoter för deltagare utifrån de sociodemografiska kännetecken som anges i figur 1 (de angivna andelarna avser de 142 personer som faktiskt deltog i minst ett av mötena). Ett undantag var beslutet att ungdomar skulle vara överrepresenterade, vilket innebar att en tredjedel av panelen rekryterades i åldersgruppen 16–25 år, trots att denna grupp utgör mindre än 33 % av EU:s befolkning ([3]).

Figur 1: Målkvoter och faktiska deltagare per möte utifrån fyra sociodemografiska kriterier

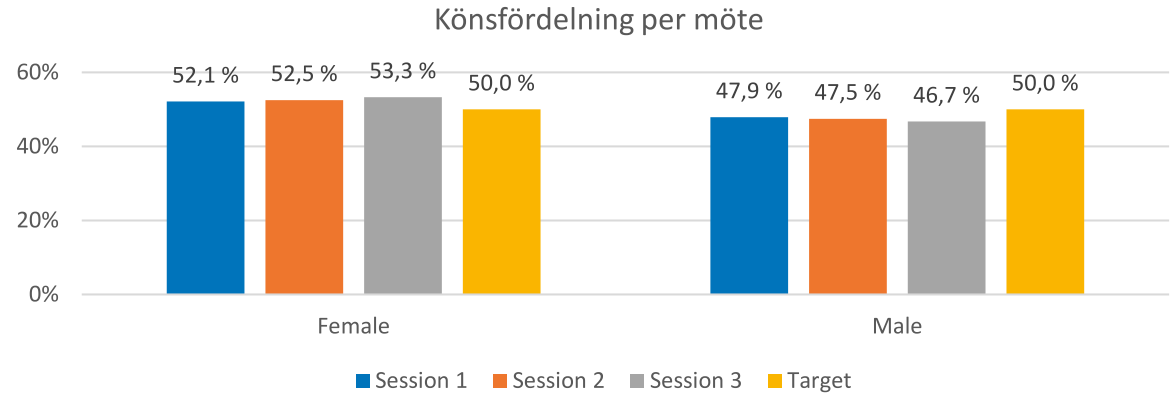

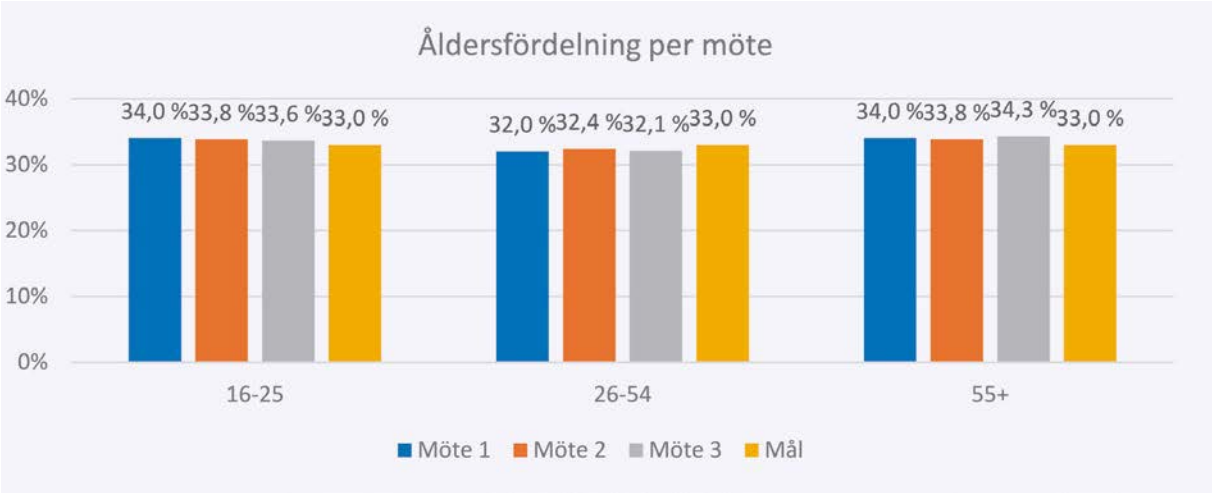

([2]) Landskvoterna genererades med hjälp av systemet för degressiv proportionalitet, som också används för att beräkna antalet platser per land i Europaparlamentet.

([3]) Denna åldersgrupp utgör i genomsnitt 10,6 % av EU:s befolkning (Eurostat, 2022).

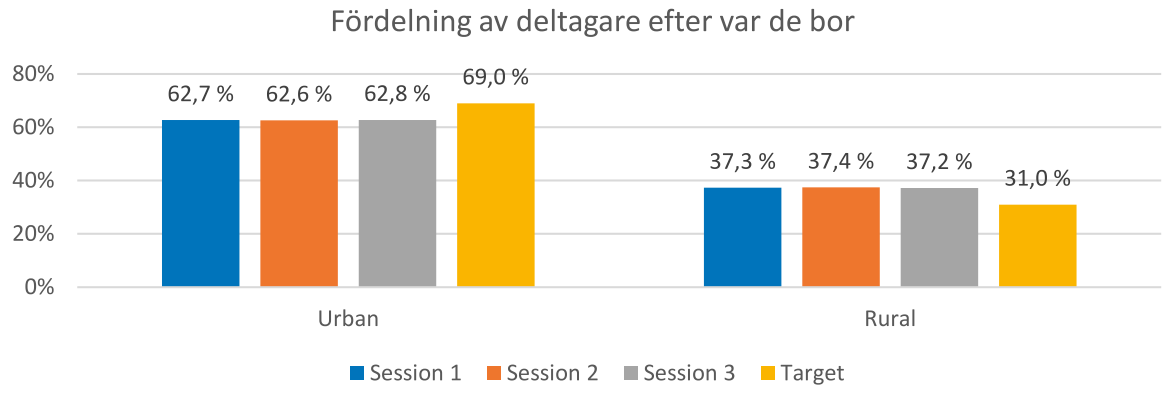
Fördelning av deltagare efter var de bor
80%
60%
40%
20%
0%
62,7 %
62,6 %
62,8 %
69,0 %
37,3 %
37,4 %
37,2 %
31,0 %
Urban
Rural
Session 1
Session 2
Session 3
Target

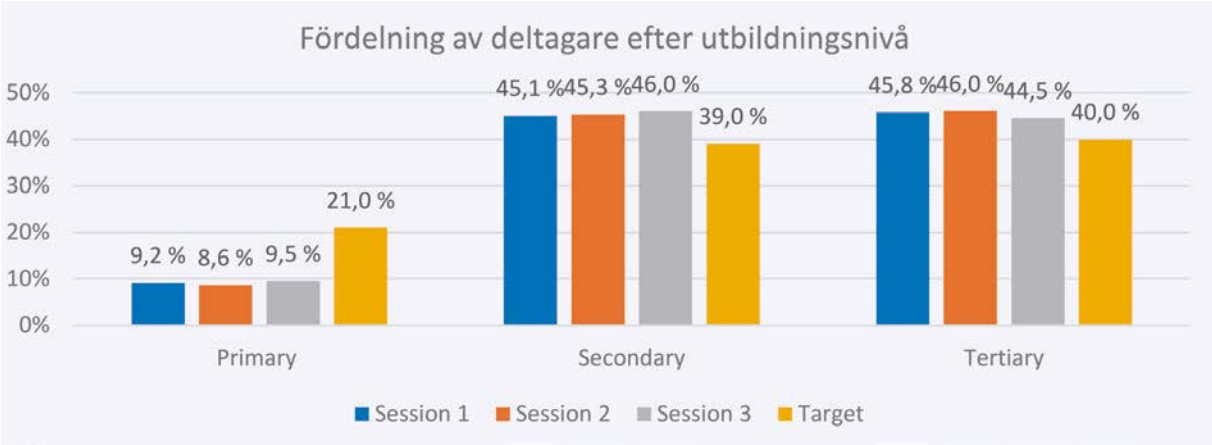
Fördelning av deltagare efter utbildningsnivå
50%
40%
30%
20%
10%
0%
9,2 %
8,6 %
9,5 %
21,0 %
45,1 %
45,3 %
46,0 %
39,0 %
45,8 %
46,0 %
44,5 %
40,0 %
Primary
Secondary
Tertiary
Session 1
Session 2
Session 3
Target

2.2. STYRKOMMITTÉN

Styrkommittén utformade, organiserade och ledde panelen. Den sammanträdde en gång i veckan för att besluta om begreppsmässiga och organisatoriska frågor, inbegripet metod, logistik och budget. Kommittén bestod av företrädare från EU-kommissionen och underleverantörer. Från kommissionens sida bidrog tre generaldirektorat till styrkommitténs arbete: generaldirektoratet för kommunikation, som har ansvaret för den nya fasen för medborgarengagemang och som i detta sammanhang hanterade panelens metod och organisation, generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och inkludering, som ansvarar för yrkesutbildning och vuxenutbildning, och generaldirektoratet för utbildning, ungdom, idrott och kultur, som ansvarar för rörlighet i utbildningssyfte, inbegripet kommissionens kommande förslag till rådets rekommendationer i frågan.

Underleverantörerna samarbetade för att utforma och genomföra denna nya generation europeiska medborgarpaneler. Rekryteringen av paneldeltagare gjordes av Kantar Public. VO Europe och MCI ansvarade för kommunikationen med och stödet till deltagarna samt för de organisatoriska aspekterna för de tre mötena. Dessutom inrättades en internationell samtalsgrupp som bestod av experter från Ifok (Tyskland), Missions Publiques (Frankrike), Danmarks teknologiråd (Danmark) och Deliberativa (Spanien) som utformade och ledde panelens diskussioner. Samtalsgruppens medlemmar delade med sig av sina kunskaper för att utforma den övergripande deltagandeprocessen och metoden för varje möte, tillsammans med GD Kommunikation. Samtalsgruppen tog fram ett diskussionsunderlag med en beskrivning av panelens uppdrag tillsammans med de tre generaldirektoraten och inrättade en rådgivande kunskapskommitté. Med hjälp av GD Sysselsättning, socialpolitik och inkludering och GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur anlitade och informerade kunskapskommittén dessutom föreläsare som hjälpte paneldeltagarna att förstå frågan i all dess komplexitet och svarade på deras frågor under de tre mötena. Dessutom samordnade kommittén kommunikationen med deltagarna och med stödgruppen på plats, stod för den huvudsakliga modereringen och stödet till arbetsgrupperna samt ansvarade för resultatrapporteringen.

2.3. KUNSKAPSKOMMITTÉN

Medverkan från en kunskapskommitté bestående av experter på rörlighet i utbildningssyfte stärkte och förbättrade samtalsprocessen och genom att garantera att informationen till deltagarna var av hög kvalitet, objektiv, mångsidig och begriplig. Kunskapskommitténs roll var att ta fram och tillhandahålla kunskap och expertis för att skapa lika villkor för alla deltagare och underlätta diskussionerna dem emellan. Därför tog kommittén bl.a. fram ett informationspaket som delades ut till deltagarna före det första mötet. Faktaunderlaget utarbetades i nära samarbete med styrkommittén.

Kunskapskommittén hjälpte också samtalsgruppen att identifiera svaga signaler (t.ex. avsaknad av diskussion), övergripande frågor och blinda fläckar i deltagarnas diskussioner (t.ex. eventuella överlappningar mellan idéer och befintliga EU-initiativ och/eller områden där de föreslagna åtgärderna inte nödvändigtvis underbyggs av bevis). Kommittén ägnade sig också åt faktagranskning och besvarade deltagarnas frågor under och efter mötena med stöd av ett kunskaps- och informationscentrum där andra experter från kommissionen deltog. Utifrån sina kunskaper och erfarenheter av rörlighet i utbildningssyfte hjälpte kunskapskommitténs medlemmar dessutom samtalsgruppen att dela upp deltagarnas resultat från det första mötet (som handlade om hinder för inkluderande rörlighet i utbildningssyfte) i huvudsakliga kluster av hinder.

Kunskapskommittén bestod av fem personer som valts ut av styrkommittén utifrån följande kriterier: deras expertis på ett stort antal olika områden, intressenters och kollegors breda erkännande av deras sakkunskap och erfarenhet på området, deras förmåga att förstå, erkänna och förmedla olika åsikter om ämnet, inklusive eventuella kompromisser, samt mångfald i fråga om kön, nationalitet och bakgrund. Dessutom bidrog två företrädare för GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur med insikter om EU:s politik.

Kunskapskommittén bestod av följande medlemmar:

- Gina Ebner, European Association for the Education of Adults.
- Mantas Pupinis, partner och forskningsansvarig, PPMI, Litauen.
- Juan Rayón González, Erasmus studentnätverk (ESN).
- Mika Saarinen, det nationella programkontoret för Erasmus+, Finland.
- Beatriz Tourón Torrado, det nationella programkontoret för Erasmus+, Spanien.
- Fabienne Metayer, sektorschef, samordningsenheten för Erasmus+, GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur (roterande medlem).
- Giedrius Sudikas, Erasmus+-ansvarig, GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur (roterande medlem).

2.4. KUNSKAPS- OCH INFORMATIONSCENTRUMET

Ett kunskaps- och informationscentrum inrättades för att besvara och ge förtydliganden om frågor som paneldeltagarna lämnade in under sina diskussioner. I centrumet ingick experter från GD Kommunikation, GD Sysselsättning, socialpolitik och inkludering och GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur. De ombads att svara på frågor om sina respektive politikområden, tillsammans med medlemmarna i kunskapskommittén och andra experter. Under panelens tre möten gav kunskaps- och informationscentrum skriftliga svar på frågor som togs upp av deltagarna. Vid det tredje mötet gjorde centrumets medlemmar korta besök i de tre arbetsgrupperna för att klargöra kvarstående frågor innan deltagarna formulerade sina slutliga rekommendationer.

2.5. FÖRELÄSARE

Utöver medlemmarna i kunskapskommittén bjöds flera berörda parter och experter in för att dela med sig av sina kunskaper och erfarenheter när det gäller rörlighet i utbildningssyfte, och för att svara på deltagarnas frågor. Föreläsarna berättade om de olika aspekterna på rörlighet i utbildningssyfte (rörlighet för skolelever, ungdomar, studenter, deltagare i yrkesutbildning och vuxna). De informerade om de befintliga rörlighetsprogrammen på EU-nivå och nationell nivå, de utmaningar som olika grupper står inför när det gäller att delta i rörlighet i utbildningssyfte och möjliga åtgärder för att förbättra tillgången till rörlighet i utbildningssyfte, både på landsnivå och på EU-nivå. De lyfte också fram kompromisser mellan dessa åtgärder och gav paneldeltagarna återkoppling på deras arbete. Kunskapskommittén såg till att den information som presenterades för deltagarna var balanserad, fullgod och tillräckligt representativ för de huvudsakliga ståndpunkterna hos beslutsfattare och berörda parter i EU. Föreläsarna anges i tabellen nedan.

Tabell 2: Lista över föreläsare vid de tre mötena

MÖTE 1	
Europeiska kommissionen	**Mariya Gabriel**, kommissionär med ansvar för innovation, forskning, kultur, utbildning och ungdomsfrågor (fram till maj 2023)
	Pia Ahrenkilde Hansen, generaldirektör, GD Kommunikation
	Richard Kühnel, direktör, representation och kommunikation i medlemsstaterna, GD Kommunikation
	Ute Haller-Block, enhetschef, GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur
	Jutta König-Georgiades, enheten för medborgardialog, GD Kommunikation
Externa experter	**Gina Ebner**, generalsekreterare, European Association for the Education of Adults
	Ismael Páez Civico, Europeiska ungdomsforumet
	Juan Rayón González, ordförande, Erasmus studentnätverk
	Mika Saarinen, direktör, Finlands nationella programkontor för Erasmus+ (Edufi)
	Beatriz Tourón Torrado, utbildningsrådgivare, Spaniens nationella programkontor för Erasmus+ (Sepie)
MÖTE 2	
Europeiska kommissionen	**Sophia Eriksson Waterschoot**, direktör för ungdom, utbildning och Erasmus+, GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur
	Ute Haller-Block, enhetschef, GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur
Övergripande frågor	**Mantas Pupinis**, forskningsansvarig vid PPMI och projektledare för den pågående studien på temat ”stöd till rörlighet i utbildningssyfte: framsteg, hinder och vägen framåt”
	Mika Saarinen, direktör, Finlands nationella programkontor för Erasmus+ (Edufi)
Ämnesområde 1: Att övervinna utmaningar, hinder och problem på individ- och attitydnivå	**Gregorio Blanco Martin**, chef för den engelska avdelningen och Erasmussamordnare, IES Gabriel Alonso de Herrera
	Irina Ferencz, direktör, Academic Cooperation Association
	Wim Gabriels, direktör och samordnare för social inkludering och delaktighet i rörlighet, Erasmus studentnätverk
	Christoph van Mol, biträdande professor, universitetet i Tilburg
Ämnesområde 2: Att övervinna sammanhangs- och miljörelaterade utmaningar, hinder och problem	**Gina Ebner**, generalsekreterare, European Association for the Education of Adults
	Ewa Krzaklewska, biträdande professor, Jagellonska universitetet
	Ruben Sansom, samordnare för ren rörlighet, Generation Climate Europe
	Brikena Xhomaqi, direktör, plattformen för livslångt lärande
Ämnesområde 3: Att övervinna institutionella och policyrelaterade utmaningar, hinder och problem	**Vito Borelli**, gruppledare, GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur
	Audrey Frith, direktör, Eurodesk Brussels Link
	Søren Kristensen, konsult, Techne
	Chiara Riondino, enhetschef, GD Sysselsättning, socialpolitik och inkludering

MÖTE 3	
Europeiska kommissionen	**Nicolas Schmit**, kommissionär med ansvar för sysselsättning och sociala rättigheter
	Sophia Eriksson Waterschoot, direktör för ungdom, utbildning och Erasmus+, GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur
	Colin Scicluna, kabinettschef för vice ordförande Dubravka Šuica
	Ute Haller-Block, enhetschef, samordningsenheten för Erasmus+, GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur
	Fabienne Metayer, sektorschef, GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur
Externa experter	**Marta Gutierrez Benet**, sektorschef, GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur
	Kostis Giannidis, f.d. ordförande, Erasmus studentnätverk
	Juliette Ibarrondo Lasa, European Federation for Intercultural Learning
	Davide Muraro, European Association for the Education of Adults
	Mantas Pupinis, forskningsansvarig vid PPMI och projektledare för studien på temat ”stöd till rörlighet i utbildningssyfte: framsteg, hinder och vägen framåt”
	Mika Saarinen, direktör, Finlands nationella programkontor för Erasmus+ (Edufi)
	Beatriz Tourón Torrado, utbildningsrådgivare, Spaniens nationella programkontor för Erasmus+ (Sepie)

2.6. HUVUDMODERATORER

Två huvudmoderatorer vägledde deltagarna genom de tre mötena och ledde diskussionerna under plenarmötena. De informerade om det allmänna syftet med panelen och metoden för de enskilda mötena samt om organisatoriska aspekter. Huvudmoderatorerna ledde också diskussioner mellan de föreläsande experterna, säkerställde att kunskap tillhandahölls rättvist och opartiskt under diskussionerna och anordnade frågestunder med experter för paneldeltagarna. Dessutom sammanställde huvudmoderatorerna resultaten under det plenarmöte som avslutade varje möte. Följande personer var huvudmoderatorer:

- Camille Dobler (Missions Publiques).
- Malte Frøslee Ibsen (Danmarks teknologiråd).

2.7. DISKUSSIONSLEDARE

Deltagarna arbetade i tolv arbetsgrupper, som var och en bistods av två medlemmar från samtalsgruppen: en erfaren diskussionsledare och en assistent. Diskussionsledarnas uppgift var att leda diskussionerna i arbetsgrupperna och se till att arbetet flöt smidigt genom att

- skapa en vänskaplig och ömsesidigt respektfull atmosfär så att alla deltagare kände att de kunde bidra,
- se till att alla deltagare informerades om den övergripande processen och ge dem vägledning vid arbetet i grupper,
- se till att målen för arbetsgruppernas möten uppnåddes, dvs. att underlätta identifiering av konflikter och meningsskiljaktigheter mellan deltagarna och bidra till att få igång en diskussion och skapa samförstånd mellan dem,
- ha koll på tiden, föra anteckningar och sammanställa resultaten från diskussionerna i flerspråkiga och sammanlänkade arbetsdokument,
- förmedla de önskemål som deltagarna yttrat i arbetsgrupperna till stödgruppen eller experterna, t.ex. genom att samla in kommentarer eller frågor som ännu inte avklarats,
- delta i avstämningsmöten med samtalsgruppen.

Diskussionsledarna var anställda av Ifok, Missions Publiques eller Danmarks teknologiråd. Under diskussionerna i arbetsgrupperna bistods de av assistenter, varav de flesta var studerande eller praktikanter baserade i Bryssel. Samtliga diskussionsledare och assistenter följde samma instruktioner, vilka fanns att tillgå i en vägledning och ett genomförandedokument (ett per möte). De deltog i två särskilda avstämnings- och utbildningsmöten inför varje möte.

2.8. OBSERVATÖRER

Ett begränsat antal observatörer fick följa medborgarpanelens arbete. Syftet var att skapa insyn i och synlighet för detta innovativa demokratiska format samtidigt som man såg till att deltagarna kunde kände sig trygga, vilket är avgörande för att skapa en förtroendefull stämning för diskussioner. Observatörerna fick närvara vid och följa diskussionerna på plenarmötena och i arbetsgrupperna. Högst tre observatörer tilläts i varje arbetsgrupp.

Vissa observatörer var interna och kom från de partner och institutioner som anordnat panelen (t.ex. intern personal från generalsekretariatet, GD Kommunikation, GD Sysselsättning, socialpolitik och inkludering och GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur). Bland de externa observatörerna fanns forskare (från universitet och tankesmedjor), aktörer i det civila samhället, företrädare för medier och andra berörda parter. Med paneldeltagarnas samtycke kunde de externa observatörerna intervjua dem, uteslutande i forskningssyfte, så länge som det inte hindrade panelernas arbete.

European Citizens' Panel
learning
mobility
Have Your Say

learning
mobility

3. Metod och enskilda möten

3.1. METOD

Panelen genomfördes under tre möten med olika mål.

- Vid det första mötet (på plats i Bryssel) presenterades den aktuella frågan för deltagarna. De fick också tillfälle att lära känna varandra och bygga en känsla av gemenskap och tillit. De fick inledande information från experter och ombads sedan att kartlägga målgrupper för rörlighet i utbildningssyfte. Därefter samlade de in och prioriterade utmaningar och hinder för tillgången till rörlighet i utbildningssyfte med hjälp av en personautvecklingsövning, en gemensam metod för designtänkande. Med andra ord ombads de att ”träda ut ur sig själva” genom att skapa och beskriva olika fiktiva karaktärer som förkroppsligar typiska eller atypiska EU-invånare, och att tänka på de möjligheter och hinder dessa skulle kunna ställas inför när det gäller rörlighet i utbildningssyfte.
- Det andra mötet hölls online och syftade till att ge en djupare förståelse av ämnet. Mötets huvudsakliga syfte var att uppmuntra deltagarna att utbyta idéer och perspektiv, hitta områden där det rådde samförstånd respektive oenighet, samt formulera de första förslagen till rekommendationer på tre olika ämnesområden.
- Det tredje och sista mötet (på plats i Bryssel) ägnades åt att formulera rekommendationer utifrån idéerna och insikterna från de två första mötena, med ytterligare stöd från experter. Genom det tredje mötet säkerställdes att panelen tog fram konkreta rekommendationer som skulle kunna överlämnas till kommissionen och delas med berörda parter.

Figur 2: Metodologiskt flöde för den europeiska medborgarpanelen om rörlighet i utbildningssyfte

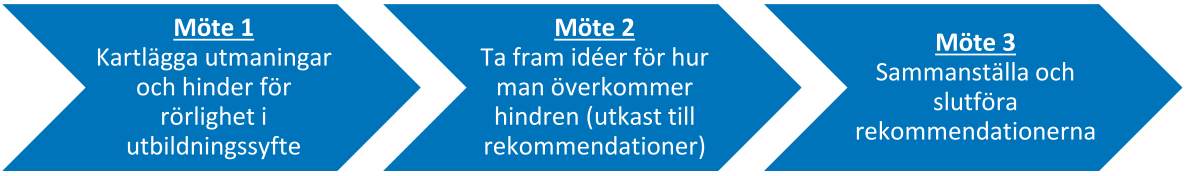

Under arbetets gång fanns det gott om tid för att öka gruppkänslan och för utbyte, både under plenarmötena och under arbetet i grupper. Mötena utformades för att uppmuntra till interaktion mellan deltagare och för att alla skulle kunna göra sina röster hörda. Eftersom panelens möten var flerspråkiga hade deltagarna alltid valet att tala på sitt modersmål, som därefter tolkades. Arbetsgrupperna var sammansatta på ett sätt som möjliggjorde god geografisk mångfald, med en kombination av större och mindre länder, men med högst fem olika språk i samma grupp. Diskussionsledarna kunde leda diskussionen på sitt modersmål eller på engelska.

3.2. FÖRSTA MÖTET: PROCESS OCH RESULTAT

Det första mötet hölls den 3–5 mars 2023 i Bryssel och omfattade en genomgång av frågeställningen och medborgarpanelens uppgift. Paneldeltagarna lärde känna varandra och informerades om reglerna för konstruktiva diskussioner. Sedan fick de lära sig mer om målgrupperna för ökad rörlighet i utbildningssyfte i EU och de utmaningar som kan hindra att målet uppnås. Företrädare för kommissionen och inbjudna talare förklarade de befintliga programmen mer i detalj och gick in på några av utmaningarna med att skapa rörlighet i utbildningssyfte för alla. Syftet med det första mötet var att dela med sig av och kartlägga personliga erfarenheter av rörlighet i utbildningssyfte, att kartlägga målgrupper och att identifiera hinder för rörlighet i utbildningssyfte som deltagarna ansåg borde diskuteras vid kommande möten.

Dag 1 (fredagen den 3 mars)

Första dagen välkomnades deltagarna av huvudmoderatorerna och av två företrädare för kommissionen: **Mariya Gabriel** (dåvarande kommissionär med ansvar för innovation, forskning, kultur, utbildning och ungdomsfrågor) och **Pia Ahrenkilde Hansen**, generaldirektör för GD Kommunikation). De framhöll hur viktig medborgarpanelen är och presenterade EU:s visioner för utbildningssektorn. Huvudmoderatorerna gick därefter igenom dagordningen för det första mötet liksom för de kommande mötena. Efter några inledande lekar för att bryta isen redogjorde **Jutta König-Georgiades** (GD Kommunikation) kort för EU:s organ samt för beslutsfattande- och lagstiftningsprocessen. Därefter presenterade **Ute Haller-Block** (GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur) panelens tema i detalj. Rörlighet i utbildningssyfte diskuterades ytterligare utifrån deltagarnas egna erfarenheter av lärande och utbildning hemma och utomlands och deras ”missade möjligheter” till rörlighet i utbildningssyfte. Kunskapskommitténs medlemmar bidrog med kommentarer och talade mer ingående om individuella erfarenheter, samtidigt som de gav mer allmän information om de olika typerna av rörlighet i utbildningssyfte: rörlighet för skolelever, ungdomar, deltagare i yrkesutbildning, vuxna och studenter.

Mariya Gabriel welcoming the citizens.

Dag 2 (lördagen den 4 mars)

Andra dagen arbetade paneldeltagarna i tolv parallella arbetsgrupper som leddes av erfarna diskussionsledare och simultantolkades. Grupperna förde in sitt innehåll i flerspråkiga kalkylblad som var sammankopplade med de övriga grupperna. Deltagarna delade först med sig av aktuella och tidigare erfarenheter av rörlighet i utbildningssyfte. De diskuterade definitionen och olika typer av rörlighet i utbildningssyfte. Därefter diskuterade de målgrupper för rörlighet i utbildningssyfte och tog fram fiktiva karaktärer som representerade de typiska personer som skulle kunna ha mest nytta av ökad rörlighet i utbildningssyfte. Varje arbetsgrupp tog fram 2–6 sådana karaktärer som fick representera de olika målgrupperna. Karaktärerna användes för att kartlägga utmaningar och hinder för viktiga målgrupper. Grupperna diskuterade också framtida trender och samhällsutveckling som kan påverka rörligheten i utbildningssyfte. De påbörjade dessutom en diskussion om genomförbara lösningar och möjliggörande faktorer. Under dagens gång kunde deltagarna ställa frågor till experterna i kunskaps- och informationscentrumet. Efter att deltagarna avslutat sitt arbete på lördagen delade medlemmarna i kunskapskommittén, övriga närvarande experter och samtalsgruppen in de sammanlagt 54 karaktärer som arbetsgrupperna tagit fram i tolv separata kluster.

Dag 3 (söndagen den 5 mars)

Tredje dagen tilldelades varje deltagargrupp ett sådant kluster (med 2–7 karaktärer per kluster). Varje karaktär fick en profilbild som skapades av AI-programmet DALL-E och baserades på gruppernas demografiska beskrivningar. Arbetsgruppernas sista uppgift var att sammanfatta och kartlägga övergripande utmaningar och hinder för varje kluster av karaktärer. Deltagarna förberedde sig också för det andra mötet och sammanställde frågor och förfrågningar om ytterligare information inför nästa möte. Under det avslutande plenarmötet presenterade talespersoner för var och en av de tolv arbetsgrupperna de viktigaste hindren för rörlighet i utbildningssyfte. Talespersonerna och huvudmoderatorerna delade sedan in dessa hinder i olika kategorier på en tavla. Efter presentationerna bidrog experter med synpunkter och kommentarer på panelens arbete. **Richard Kühnel** (direktör för kommissionens enhet för representation och kommunikation i medlemsstaterna) gjorde några slutkommentarer och tog farväl för den här gången.)

Den formella dagordningen för det första mötet visas nedan.

Fredag (3 mars)	PLENARMÖTE
14.30–15.00	Inledning och välkomsttal av — **Mariya Gabriel**, kommissionär med ansvar för innovation, forskning, kultur, utbildning och ungdomsfrågor, — **Pia Ahrenkilde Hansen**, generaldirektör, GD Kommunikation.
15.00–15.40	**Introduktion till medborgarpanelen: varför är vi här?**
15.40–15.55	Gruppfoto
15.55–16.15	**Introduktion till diskussionsämne I** (dina egna erfarenheter)
16.15–16.45	Kaffepaus
16.45–18.30	**Introduktion till diskussionsämne II** (utbyte av erfarenheter och paneldiskussion)
Lördag (4 mars)	**ARBETSGRUPPER**
9.30–11.00	**Lära känna varandra: värderingar och erfarenheter av rörlighet i utbildningssyfte**
11.00–11.30	Kaffepaus
11.30–13.00	**Rörlighet i utbildningssyfte för alla: kartläggning av målgrupper**
13.00–14.30	Lunch
14.30–16.15	**Kartläggning av aktuella utmaningar och hinder**
16.15–16.45	Kaffepaus
16.45–18.00	**Framtida trender**
Söndag (5 mars)	**ARBETSGRUPPER OCH PLENARMÖTE**
9.30–11.00	**Arbetsgrupper: förberedelser inför plenarmötet och insamling av frågor**
11.00–12.00	Kaffepaus och flytt av grupperna till mötesrum
12.00–13.20	**Plenarmöte: presentationer från grupperna, reaktioner och frågestund**
13.20–13.40	**Avslutning och information om kommande möten**

3.3. ANDRA MÖTET: PROCESS OCH RESULTAT

Panelens andra möte hölls online den 24–26 mars 2023. Syftet var att deltagarna skulle formulera lösningar på de utmaningar och hinder som kartlagts vid det första mötet och ta fram utkast till rekommendationer för att göra rörlighet i utbildningssyfte mer inkluderande. Arbetet under mötet strukturerades kring de 36 utmaningar och hinder för rörlighet i utbildningssyfte som hade samlats in under det första mötet. Dessa delades in i tre ämnesområden av kunskapskommittén.

- **Ämnesområde 1:** att övervinna utmaningar, hinder och problem på **individ- och attitydnivå** (personliga och psykologiska hinder samt hinder för beslutsfattande).
- **Ämnesområde 2:** att övervinna **sammanhangs- och miljörelaterade** utmaningar, hinder och problem (kulturella, sociala och språkliga hinder).
- **Ämnesområde 3:** att övervinna **institutionella och policyrelaterade** utmaningar, hinder och problem (tillgång till information, ekonomiska och finansiella hinder).

Tjänstemän från kommissionen och inbjudna talare gav synpunkter på dessa hinder och föreslog möjliga lösningar, med särskild tonvikt på de problem och kompromisser som existerar mellan dem. Efter upprepade omgångar där deltagarna i de tolv arbetsgrupperna granskade varandras arbete lades 45 utkast till rekommendationer fram.

Dag 1 (fredagen den 24 mars)

Första dagen välkomnades deltagarna till onlinemötet av huvudmoderatorerna och **Sophia Eriksson Waterschoot** (GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur). Därefter kommenterade **Ute Haller-Block** (GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur) resultaten från det första mötet och beskrev mer i detalj vad kommissionen väntar sig av panelen. **Mantas Pupinis** (PPMI) uppmanades sedan att förklara hur kunskapskommittén hade delat in resultaten från det första mötet i tre ämnesområden. Han gav en inledande översikt över kunskapskommitténs analys av de problem och kompromisser som hänger samman med dessa utmaningar. Som ett komplement till denna första talaromgång berättade **Mika Saarinen** (Edufi) om Erasmus+-programmet och andra befintliga program för rörlighet i utbildningssyfte, för att sätta panelens arbete i ett sammanhang. I tre efterföljande paneldiskussioner redogjorde fyra talare för vart och ett av ämnesområdena, presenterade olika perspektiv och gav en översikt över möjliga lösningar, problem och frågor inom sina respektive ämnesområden. I slutet av varje paneldiskussion hade deltagarna möjlighet att ställa frågor. Slutligen beskrev huvudmoderatorerna helgens program och erinrade om panelens övergripande syfte.

Dag 2 (lördagen den 25 mars)

Andra dagen arbetade paneldeltagarna i tolv parallella arbetsgrupper som leddes av erfarna diskussionsledare och simultantolkades. Anteckningar gjordes i flerspråkiga kalkylblad, så att deltagarna hela tiden kunde följa det innehåll som producerats i deras grupp på sitt eget språk. Alla grupper började dagen med att diskutera det första ämnesområdet – att övervinna psykologiska och attitydmässiga hinder. De enades om övergripande inslag som skulle beaktas vid utarbetandet av rekommendationerna för att övervinna sammanhangsrelaterade (ämnesområde 2) och institutionella och policyrelaterade utmaningar (ämnesområde 3). Därefter utarbetade varje arbetsgrupp upp till två utkast till rekommendationer för vart och ett av de två ämnesområdena. På eftermiddagen skickade varje grupp en ambassadör till en annan arbetsgrupp för att lägga fram sina utkast till rekommendationer och få återkoppling. Under dagens gång kunde deltagarna ställa frågor till experterna i kunskaps- och informationscentrumet. Svaren erhölls på lördagseftermiddagen eller söndagsmorgonen.

Dag 3 (söndagen den 26 mars)

På söndagsförmiddagen införlivade arbetsgrupperna återkopplingen från de andra grupperna och, i förekommande fall, experternas svar. Det resulterade i sammanlagt 45 utkast till rekommendationer från de tolv arbetsgrupperna. Inför det avslutande plenarmötet utsåg varje grupp en talesperson. Varje talesperson presenterade därefter två av gruppens rekommendationer för hela panelen. Efter dessa presentationer fick deltagarna återkoppling på sina idéer från **Mika Saarinen** (Edufi) och **Ute Haller-Block** (GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur). Deltagarna kunde i sin tur ställa frågor till dessa två talare och dela med sig av sin egen återkoppling om det aktuella mötet, bl.a. via tre frågor i Slido. Slutligen gavs översiktlig information om det sista mötet och nästa steg.

Den fullständiga dagordningen för mötet visas nedan.

Fredag (24 mars)	PLENARMÖTE
14.30–14.50	**Välkomstanförande, presentation av resultaten från det första mötet och dagordning för det andra mötet**
14.50–15.35	**Från hinder till lösningar för rörlighet i utbildningssyfte för alla** Talare från kommissionen och kunskapskommittén
15.35–15.55	Paus
15.55–16.40	**Ämnesområde 1: att övervinna personliga och psykologiska hinder** Intervjuer med experter och frågestund
16.40–17.20	**Ämnesområde 2: att övervinna kulturella, sociala och språkliga hinder** Intervjuer med experter och frågestund
17.20–17.40	Paus
17.40–18.20	**Ämnesområde 3: att övervinna informationsmässiga, ekonomiska och finansiella hinder** Intervjuer med experter och frågestund
18.20–18.30	**Nästa steg och avslutande kommentarer**
Lördag (25 mars)	**ARBETSGRUPPER**
9.30–9.45	**Övningar för att stärka gemenskapen och bryta isen**
9.45–11.00	**Slot 1: grupparbete med utkast till rekommendationer** (ämnesområde 1)
11.00–11.30	Paus
11.30–13.00	**Slot 2: grupparbete med utkast till rekommendationer** (ämnesområde 2 och 3)
13.00–14.30	Lunch
14.30–16.00	**Slot 3: grupparbete med utkast till rekommendationer** (ämnesområde 2 och 3)
16.00–16.30	Paus
16.30–18.00	**Slot 4: återkoppling mellan grupperna**
Söndag (26 mars)	**ARBETSGRUPP**
9.30–11.15	**Slot 5: sammanställning av utkasten till rekommendationer**
11.15–11.30	Paus
	Plenarmöte
11.30–12.40	**Presentationer och återkoppling från grupperna**
12.40–12.55	Paus
12.55–13.20	**Experternas reaktioner på arbetet under andra mötet, interaktion och frågestund**
13.20–13.30	**Sammanfattning och avslutande kommentarer**

3.4. TREDJE MÖTET: PROCESS OCH RESULTAT

Före det tredje mötet delades deltagarnas 45 utkast till rekommendationer in i olika ämnesgrupper (t.ex. språkinlärning, information och medvetenhet, uppmuntran till företag och anställda) och fördelades på de tolv arbetsgrupperna. Samtidigt gavs skriftlig återkoppling från experter och resurspersoner på varje rekommendation. Under det tredje och sista mötet införlivade deltagarna den återkoppling som fåtts från experter och övriga arbetsgrupper, slog ihop liknande idéer och slutförde rekommendationerna. I slutet av mötet angav deltagarna i vilken utsträckning de samtyckte till varje rekommendation i ett slutligt bedömningsförfarande vid plenarmötet..

Dag 1 (fredagen den 28 april)

Första dagen på detta sista möte välkomnades alla deltagare tillbaka till panelen av huvudmoderaterna, **Nicolas Schmit** (kommissionär med ansvar för sysselsättning och sociala rättigheter) och **Sophia Eriksson Waterschoot** (GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur). Efter välkomstanförandena berättade **Mantas Pupinis** (PPMI) om det arbete som kunskapskommittén utfört mellan det andra och det tredje mötet. Under den efterföljande pausen uppmanades deltagarna att prioritera olika aspekter på rörlighet i utbildningssyfte och politiska frågor som diskuterats av panelen. De gjorde detta att bygga stapeldiagram i realtid, där de fördelade "budgetenheter" på 13 olika kategorier som motsvarade de typer av rörlighet i utbildningssyfte som de ansåg borde få störst finansiering. Efter pausen delades deltagarna upp på två delplenarmöten. I varje delplenarmöte fick arbetsgrupperna återkoppling från fyra experter om de utkast till rekommendationer som de hade tilldelats. Experterna lyfte fram möjligheter att förbättra utkasten till rekommendationer och besvarade deltagarnas frågor. Vid dagens slut samlades alla deltagarna åter för att sammanfatta de viktigaste punkter som tagits upp under delplenarmötena och diskutera resultaten av stapeldiagramsövningen, som grund för arbetet i grupper på lördagen. I detta sammanhang framgick det tydligt att deltagarna ansåg att insatser för språkkunskaper och rörlighet för vuxna var mycket viktigt frågor.

Dag 2 (lördagen den 29 april)

Andra dagen delades deltagarna in i samma arbetsgrupper som under de två föregående mötena. Precis som tidigare leddes arbetsgruppernas diskussioner av erfarna moderatorer och stöddes av simultantolkning. Under dagen arbetade varje arbetsgrupp med flera av de utkast till rekommendationer som tagits fram under det andra mötet och tilldelats gruppen. De ombads att slå samman liknande rekommendationer och införliva den återkoppling de fått från experter för att ta fram relevanta rekommendationer. Som hjälp fick varje grupp besök av andra deltagare för att få insikt i de rekommendationer som de andra grupperna hade tagit fram. Under eftermiddagen besökte dessutom experter de arbetsgrupper som efterfrågade detta, för att svara på frågor eller reda ut tvivel som stod i vägen för slutförandet av rekommendationerna. Mot slutet av dagen spelade diskussionsledarna en avgörande roll för att se till att rekommendationerna färdigställdes och att det fanns ett brett samförstånd om dem i gruppen.

Dag 3 (söndagen den 30 april)

Vid det sista plenarmötet presenterade arbetsgruppernas företrädare samtliga **21 rekommendationer som färdigställts under lördagen**, varefter alla paneldeltagare röstade om rekommendationerna. Omröstningsförfarandet delades upp i tre faser, var och en enligt samma mönster. Först läste talespersonerna för fyra arbetsgrupper upp sina rekommendationer högt, motiverade deras relevans och besvarade frågor från de andra deltagarna. Därefter ombads alla deltagare att uttrycka sitt stöd för varje rekommendation på en skala från 1 (”Jag motsätter mig starkt denna rekommendation”) till 6 (”Jag stöder starkt denna rekommendation”) på en valsedel. Det var också möjligt att lägga ned sin röst. Detta förfarande upprepades två gånger tills man

hade lagt fram och röstat om samtliga rekommendationer. När alla röster hade räknats och resultaten presenterats av huvudmoderatorerna gavs ordet till **Pia Ahrenkilde-Hansen** (generaldirektör, GD Kommunikation), **Colin Scicluna** (kabinettschef för vice ordförande Dubravka Šuica) och **Ute Haller-Block** (enhetschef, GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur). Talarna förklarade hur kommissionen skulle komma att gå vidare med panelens rekommendationer. Slutligen gavs deltagarna möjlighet att ge återkoppling på processen som helhet.

Den fullständiga dagordningen för mötet visas nedan.

Fredag (28 april)	PLENARMÖTE
14.00–14.15	**Välkomstanförande och genomgång av dagordningen**
14.15–14.35	Reflektioner av **Nicolas Schmit**, kommissionär med ansvar för sysselsättning och sociala rättigheter och **Sophia Eriksson Waterschoot** (direktör, GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur)
14.35–15.15	**Introduktion: från det andra till det tredje mötet**
15.15–15.45	Kaffepaus, prioriteringsövningar och lokalbyte
15.45–17.50	**Delplenarmöten: frågestund med experter om utkasten till rekommendationer** (uppdelat på två grupper)
17.50–18.00	Lokalbyte
18.00–18.30	**Delplenarmötenas viktigaste resultat**
Lördag (29 april)	**ARBETSGRUPPER**
9.30–11.15	**Möte 1: överläggningar, utarbetande och översyn av rekommendation 1**
11.15–11.45	Kaffepaus
11.45–13.00	**Möte 2: överläggningar, utarbetande och översyn av rekommendation 2**
13.00–14.30	Lunch
14.30–16.00	**Möte 3: bidrag från experter och införlivande av återkoppling**
16.00–16.30	Kaffepaus
16.30–18.00	**Möte 4: sammanställning av rekommendationerna**
Söndag (30 april)	**PLENARMÖTE**
09.30–09.40	**Välkomstanförande**
09.40–10.15	**Presentation och bedömning av rekommendationerna I (grupperna 1–4)**
10.15–10.50	**Presentation och bedömning av rekommendationerna II (grupperna 5–8)**
10.50–11.25	**Presentation och bedömning av rekommendationerna III (grupperna 9–12)**
11.25–12.00	Kaffepaus
12.00–12.15	**Återkopplingsenkät**
12.15–12.30	**Genomgång av resultaten**
12.30–13.10	**Avslutningsceremoni och anföranden**
13.10–13.30	Avskedsstund och gruppfoto

Panelen formulerade 21 slutliga rekommendationer och bedömde dem på en skala från 1 till 6, som gav ett aritmetiskt medelvärde (”stödnivå”) och en ”godkännandegrad”, dvs. andelen röster mellan 4 (”Jag stöder till viss del denna rekommendation”) och 6 (”Jag stöder starkt denna rekommendation”), för varje rekommendation. I tabell 3 presenteras rekommendationerna (enbart titel) i turordning efter deras stödnivå. De fullständiga rekommendationerna, inklusive titel, huvudtext, motivering och ytterligare detaljer, återfinns i bilagan.

Tabell 3: Översikt över de slutliga rekommendationerna och bedömningsresultaten

N	Rekommendationens titel	Stödnivå	Godkännandegrad	Röster
16	Sprid information om rörlighet för arbetstagare i EU	5,11	95 %	132
12	Utse mentorer för ett bättre välkomnande i värdlandet	4,99	93 %	132
17	Genomför riktade informationskampanjer om rörlighet i utbildningssyfte	4,99	92 %	132
21	Tillämpa en riktad kommunikationsstrategi för Erasmus+	4,98	89 %	132
1	Använd ett gemensamt kommunikationsspråk för att främja rörlighet i utbildningssyfte	4,97	86 %	133
8	Sprid information om språkprogram	4,92	92 %	131
11	Anlita ambassadörer för ett rörligare Europa	4,92	88 %	131
9	Utöka och anpassa Erasmus+-programmets informationscentrum och tjänster	4,89	94 %	133
15	Ge ekonomiskt stöd för fortbildning av personal	4,87	89 %	131
3	Utvidga befintliga program för rörlighet i utbildningssyfte till alla åldrar och socioekonomiska grupper	4,84	88 %	129
14	Erkänn utbildarnas roll i samband med rörlighet i utbildningssyfte	4,79	84 %	130
2	Uppmuntra flerspråkigheten i EU	4,78	90 %	133
4	Främja integrationen i yrkesutbildningssektorn i hela EU	4,76	89 %	132
6	Inrätta ett EU-program med hybridformer av rörlighet i utbildningssyfte för anställda	4,75	84 %	134
20	Bedöm och avlägsna administrativa hinder för arbetstagare och arbetsgivare	4,75	87 %	133
10	Ge skräddarsytt ekonomiskt stöd till alla som deltar i rörlighet i utbildningssyfte	4,69	82 %	131
19	Bekämpa fördomar genom en mer balanserad fördelning av Erasmus+-destinationer	4,56	83 %	132
13	Verka för grönare rörlighet i utbildningssyfte	4,46	76 %	131
18	Motverka diskriminering i samband med rörlighet i utbildningssyfte	4,42	75 %	130
7	Underlätta språkinlärning med ny teknik	4,37	74 %	133
5	Ge familjer en chans till rörlighet i utbildningssyfte	3,87	60 %	134

Deltagarna berättade om sin upplevelse av panelen i en enkät. Ur deras synvinkel var panelen en framgång. Rekryteringsprocessen hade möjliggjort ett mångfasetterat urval av deltagare från olika länder i EU och med många olika sociala bakgrunder. Enligt enkäten hade bara 5 % av paneldeltagarna tidigare medverkat i en deltagandeprocess. 77 % av deltagarna ansåg att panelen ”helt” (23,5 %) eller ”till viss del” (54 %) representerade samhället i stort, även om vissa påpekade att en del mindre gynnade grupper saknades. När deltagarna ombads att bedöma sin övergripande upplevelse, var 93 % ”helt nöjda” (52 %) eller ”ganska nöjda” (41,5 %) med panelen. Likaledes rapporterade en stor majoritet av deltagarna att deras kunskap om rörlighet i utbildningssyfte hade ökat (92 %), att deras åsikt om rörlighet i utbildningssyfte hade ändrats (70 %) och att deras åsikt om EU hade blivit mer positiv (60 %).

> ”Snälla, gör det mesta av de här panelerna! De är väldigt intressanta och bygger förbindelser mellan kulturer.”
>
> Gesuele, 34, Italien

4. Vad händer nu?

Under panelens tre möten visade deltagarna ett stort intresse och engagemang för att ta fram rekommendationer för att göra rörlighet i utbildningssyfte tillgängligt för alla. De diskuterade dussintals frågor för att få en bättre förståelse för hur de befintliga systemen för rörlighet i utbildningssyfte fungerar, särskilt Erasmus+-programmet, och vilka som är de största hindren och möjliggörande faktorerna för rörlighet i utbildningssyfte. Dessa frågor besvarades av experter. Mellan mötena undersökte många deltagare ämnet rörlighet i utbildningssyfte ytterligare, bl.a. genom att ta kontakt med sina lokalsamhällen, skolor och andra utbildningsinstitutioner.

Panelens 21 rekommendationer – vilka förtecknas i bilagan – utgör en övergripande strategi för hur EU-länderna och kommissionen kan främja rörlighet i utbildningssyfte. Fem rekommendationer betonar vikten av inkluderande utbildningssystem och behovet av att alla berörda parter gör sitt för att alla ska kunna åtnjuta fördelarna med ett gränslöst Europa, oavsett ålder, utbildningsnivå, bakgrund och ekonomiska förutsättningar. Särskilda inkluderingsåtgärder ses som en viktig möjliggörande faktor för ett mer utbrett och diversifierat deltagande i program för rörlighet i utbildningssyfte.

I sina diskussioner betonade deltagarna bristen på medvetenhet – särskilt hos vuxna och mindre gynnade inlärare – om de befintliga möjligheterna till rörlighet i utbildningssyfte. Därför underströks vikten av att nå ut med riktad information på den nivå som ligger närmast inlärare i alla åldrar, inklusive mindre gynnade inlärare, i fem rekommendationer. I fyra av rekommendationerna läggs också stor vikt vid att förbättra språkinlärningen, bl.a. genom ny teknik, som en viktig möjliggörande faktor för rörlighet i utbildningssyfte.

Tre rekommendationer rör rörligheten för arbetstagare, och de återstående fyra rekommendationerna rör erkännandet av utbildarnas roll när det gäller att organisera rörlighet i utbildningssyfte, bättre integration av yrkesutbildningssektorn i hela EU, grönare rörlighet i utbildningssyfte och en mer balanserad fördelning av destinationer.

I kommissionens förslag till rådets rekommendation beaktas panelens rekommendationer. Förslaget syftar till att öka möjligheterna till rörlighet i utbildningssyfte till att omfatta inlärare, utbildare och personal i alla åldrar inom skolvärlden, ungdomsutbyten, yrkesutbildning, högre utbildning och vuxenutbildning samt att stödja deras övergång till arbetsmarknaden och till yrkesmässig rörlighet. Förslaget har också ett starkt fokus på inkluderande rörlighet. Förslaget är därför mycket förenligt med paneldeltagarnas rekommendationer, i synnerhet när det gäller att öka möjligheterna till rörlighet i utbildningssyfte för människor i alla åldrar och från alla socioekonomiska bakgrunder, främja icke-diskriminering och ge skräddarsytt ekonomiskt

stöd. Möjligheter till rörlighet i utbildningssyfte för dessa grupper och särskilda inkluderingsåtgärder för personer med begränsade möjligheter erbjuds visserligen redan inom Erasmus+-programmet. Kommissionens förslag syftar emellertid till att erbjuda ännu fler möjligheter för alla typer av inlärare genom ett brett spektrum av gränsöverskridande program för rörlighet i utbildningssyfte.

I kommissionens förslag betonas också vikten av att stärka språkinlärningen på alla utbildningsnivåer för att möjliggöra rörlighet i utbildningssyfte. Det innebär att panelens rekommendation om att uppmuntra flerspråkigheten i EU har beaktats.

Kommissionen vill också lyfta fram tillhandahållandet av riktad och aktuell information, vilket rekommenderades av deltagarna, bl.a. för att uppmuntra EU-länderna att anlita personer för att sprida information om mobilitet i utbildningssyfte. Därmed har kommissionen i sitt förslag tagit stor hänsyn till panelens rekommendationer om informationscentrum och tjänster, om ambassadörer för ett rörligare Europa och om mentorer för ett bättre välkomnande i värdlandet.

I linje med panelens rekommendation om att erkänna utbildarnas roll inom rörlighet i utbildningssyfte avser kommissionen att verka för att det arbete som utförs av dem som förbereder och genomför rörlighetsprojekt ska erkännas och belönas. Kommissionens förslag syftar också till att göra rörlighet i utbildningssyfte mer miljömässigt hållbar, bl.a. genom att uppmuntra EU-länderna att göra resor med mer hållbara transportmedel från och till utbildningsdestinationerna och under utbildningsperioderna till en integrerad del av rörligheten i utbildningssyfte.

Vissa av panelens rekommendationer rör aspekter som delvis redan ingår i Erasmus+ för perioden 2021–2027 och andra EU-program. När det gäller rekommendationen om att ge familjer en chans till rörlighet i utbildningssyfte tillhandahåller t.ex. vissa nationella programkontor för Erasmus+ redan ett komplement till de enskilda bidragen för studerande med barn. Det finns språkstöd på nätet för alla som deltar i rörlighetsaktiviteter inom ramen för Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren. Genom Alma (”Aim, Learn, Master, Achieve”), som finansieras av Europeiska socialfonden+, erbjuds mindre gynnade ungdomar i åldern 18–29 år arbetsrelaterade erfarenheter med stöd och vägledning i ett annat EU-land.

Kommissionen planerar ett återkopplingsevenemang för att informera medborgarpanelens deltagare om hur deras rekommendationer har följts upp. Detta kommer att ske vid toppmötet om utbildning den 30 november.

Bilaga: Rekommendationer

Rekommendation 1

Använd ett gemensamt kommunikationsspråk för att främja rörlighet i utbildningssyfte

Engelskan är etablerad som gemensamt kommunikationsspråk i EU. Engelska är ett enkelt och gemensamt kommunikationssätt. EU bör därför rekommendera sina medlemsländer att erbjuda undervisning i engelska som första främmande språk. EU bör hjälpa medlemsländerna att inrätta, subventionera och finansiera program för dem som vill lära sig engelska. Dessa program bör stödjas både i skolor och utanför skolan. Engelskakurser bör erbjudas till låga priser utanför skolan, för personer i alla åldrar. Programmet bör marknadsföras väl och motivera människor att lära sig engelska.

Motivering

Ett gemensamt kommunikationsspråk underlättar utbytet mellan länder och kulturer. Det är inget hot mot ett flerspråkigt Europa. Engelska är enkelt att lära sig och talas redan i stor utsträckning, särskilt av ungdomar.

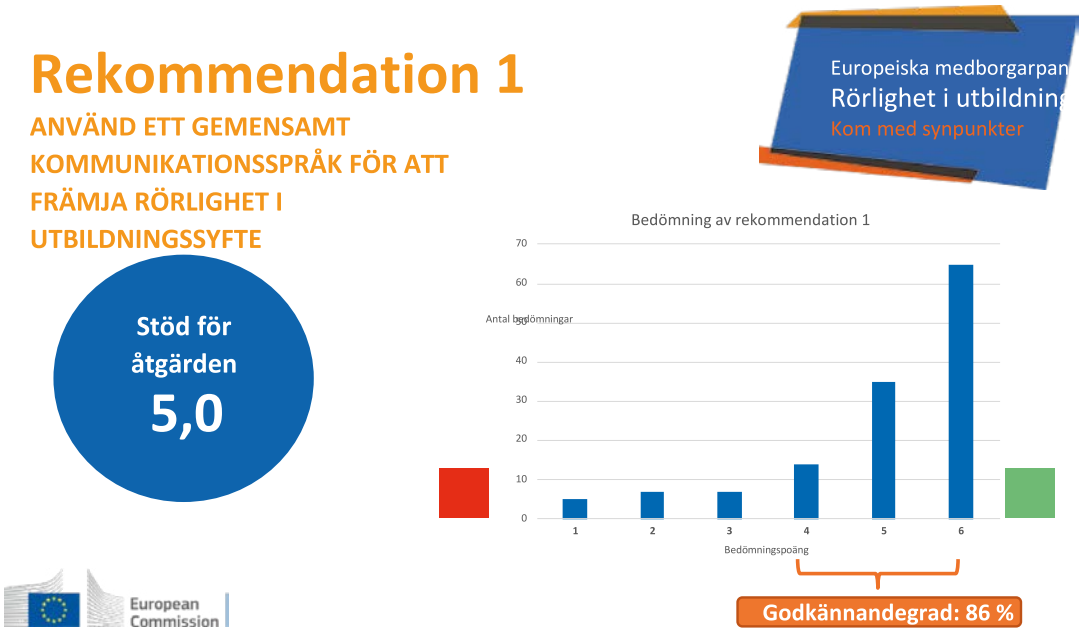

Rekommendation 2

Uppmuntra flerspråkigheten i EU

En av de bästa sakerna med EU är de många språk som talas här. Språkstudier gör människor mer öppensinnade. Därför rekommenderar vi att man stöder multinationella och flerspråkiga projekt, inte bara i skolor utan också utanför dem. Det kan göras genom att stödja utbyten, särskilt för lärare och praktikanter. Folk bör uppmuntras att delta i projekt för rörlighet i utbildningssyfte. Projekten bör inriktas på utbytesdeltagare, särskilt lärare och praktikanter som utnyttjar möjligheten till rörlighet i utbildningssyfte. Ett sätt att motivera människor att lära sig fler språk är att tillhandahålla EU-finansiering. Information om befintliga och potentiella projekt måste spridas på ett bättre sätt.

Motivering

Lärare bör ges möjlighet att vidga sina vyer genom rörlighet i utbildningssyfte och dela med sig av sina erfarenheter när de återvänder till sina egna skolor. Deltagande i projekt för rörlighet i utbildningssyfte skapar en stabil grund för språkundervisning. Att kunna många språk gör det lättare att lära känna olika länder och kulturer. Det gör det mer sannolikt att deltagarna kommer att uppleva Europas mångfald. Lättillgängliga program till låga priser kan hjälpa till att stödja och motivera personer i alla åldrar att lära sig fler språk.

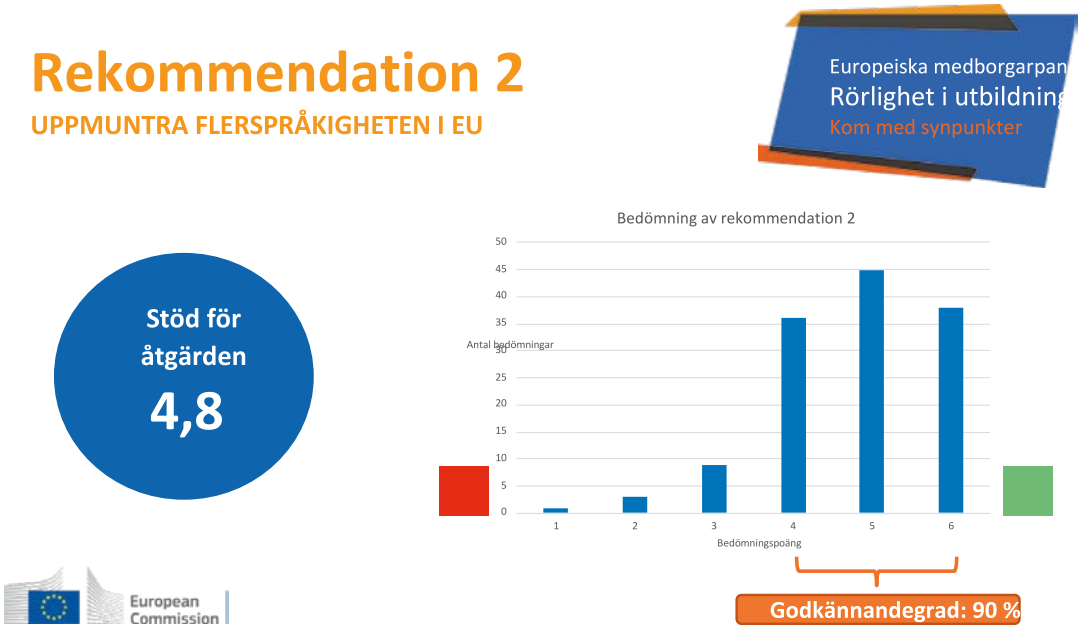

Rekommendation 3

Utvidga befintliga program för rörlighet i utbildningssyfte till alla åldrar och socioekonomiska grupper

Vi rekommenderar att EU tillhandahåller en ram för rörlighet i utbildningssyfte för personer i alla åldrar. Den skulle kunna rikta sig till personer eller grupper som är intresserade av rörlighet i utbildningssyfte men som inte är del av en formell institution, t.ex. arbetslösa, arbetssökande eller personer från mindre gynnade miljöer. Ramen bör dock inte begränsas till dessa grupper.

Befintliga program, som Europeiska solidaritetskåren eller DiscoverEU, bör öppnas för deltagare i alla åldrar och marknadsföras genom en plattform. Personer som deltar i rörlighet i utbildningssyfte bör ges möjlighet att bo i privata bostäder. Det håller nere kostnaderna och ökar närheten till och förståelsen för andra kulturer och språk. Alla EU-medborgare bör ha rätt att ansöka till programmet. En öppen ansökningsprocess bör användas, där varje ansökan bedöms från fall till fall, och sökanden bör tydligt ange sina lärandemål.

Motivering

Detta kan stärka den europeiska identiteten och våra gemensamma normer och värderingar i alla samhällsskikt. Särskilt personer med bristande stöd från familjen eller samhället på grund av sin bakgrund kan få uppleva närheten mellan olika kulturer och få en bättre interkulturell förståelse genom ett utökat program.

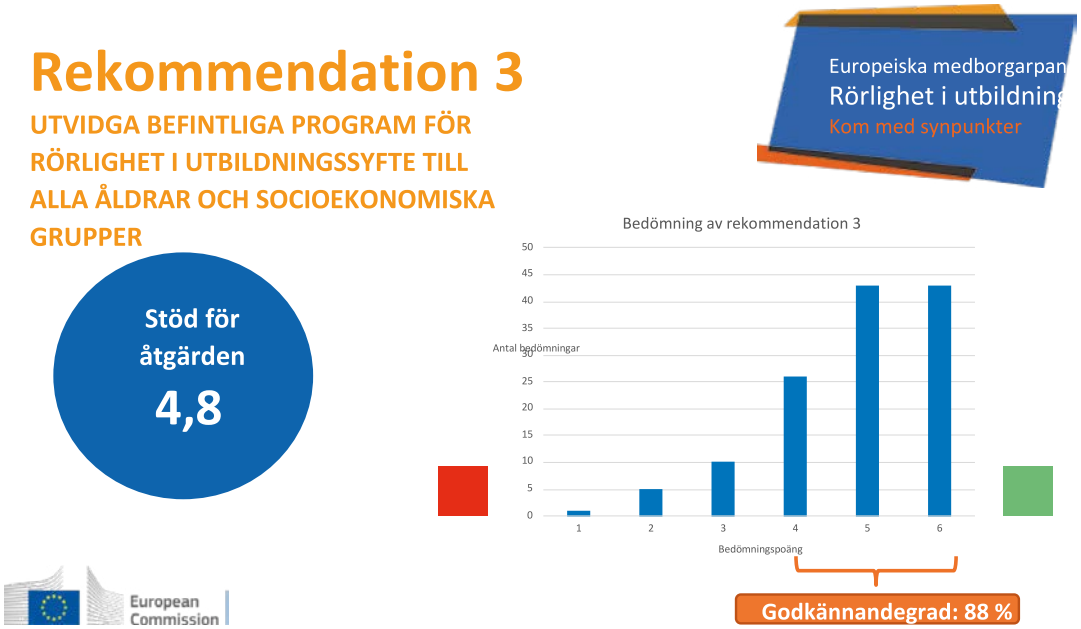

Rekommendation 4

Främja integrationen i yrkesutbildningssektorn i hela EU

Vi rekommenderar att EU skapar ett bättre incitamentssystem för aktörer i yrkesutbildningssektorn, för att öka kunskapen om och tillgången till befintliga möjligheter. Bland dessa aktörer ingår yrkesskolor, praktikanter, hantverksorganisationer och branschorgan såsom nationella industri- och handelskammare.

För att skapa ett bättre incitamentssystem bör de befintliga yrkeskunskapscentrumen göras mer synliga och verka för rörlighet i utbildningssyfte i större utsträckning. De ovannämnda aktörerna bör skapa ett mer integrerat nätverk för att avlägsna hinder för tillträde till yrkesutbildning och förbättra dess kvalitet.

Motivering

Vi vill förbättra kvaliteten på yrkesutbildningen i Europa, i synnerhet på viktiga prioriterade områden som den gröna omställningen, it-säkerhet, allmännyttiga tjänster och hälso- och sjukvård. Genom att inrätta ett permanent och mer praktiskt nätverk skulle också mindre företag få bättre tillgång till rörlighet i utbildningssyfte. Dessutom skulle det upprätthålla kvaliteten på yrkesutbildningen. Genomförandet av denna rekommendation skulle även höja den allmänna kompetensnivån i EU och ge en form av kompetensvinst i EU-länderna.

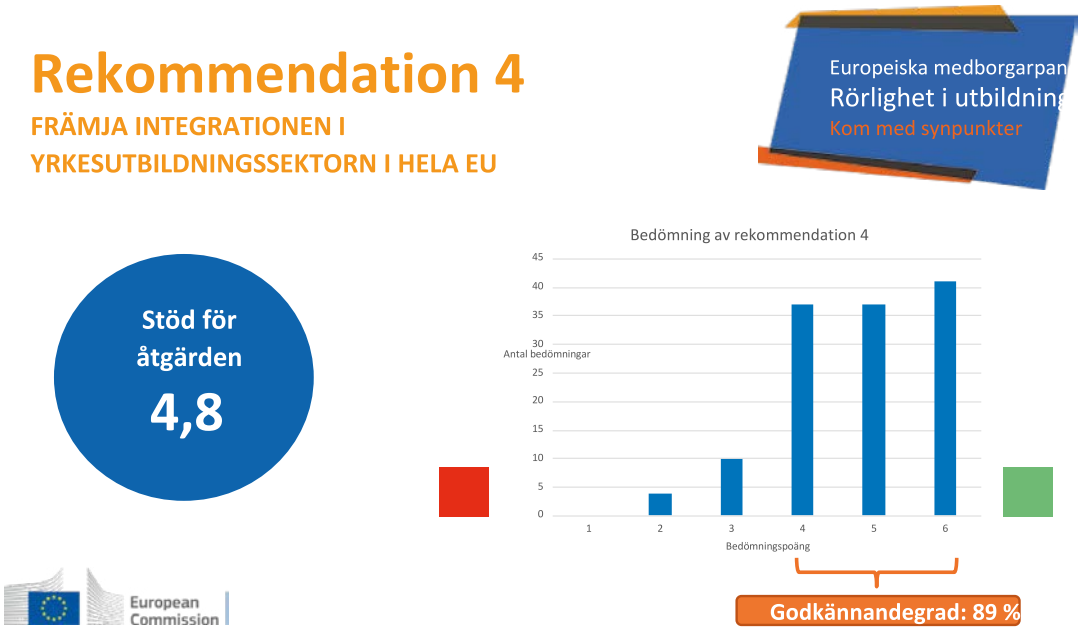

Rekommendation 5

Ge familjer en chans till rörlighet i utbildningssyfte

Vi rekommenderar att EU inrättar ett pilotprogram för generationsövergripande rörlighet i utbildningssyfte som gör det möjligt för flera familjemedlemmar att utnyttja rörlighetsmöjligheter tillsammans.

Vi rekommenderar att ett nytt pilotprojekt inleds, eventuellt inom ramen för ett befintligt program, där personer med barn beaktas. Pilotprojektet bör utvärderas utifrån sin kostnadseffektivitet när man avgör om det bör utökas.

Motivering

Denna åtgärd uppmuntrar till dialog mellan generationerna i hela EU, som en del av unionens rörlighetsprogram. Dessutom gör den det lättare för personer med små barn att delta. Denna lösning skulle kunna involvera både skolbarn och föräldrar i rörligheten: barnen skulle kunna gå i skolan medan föräldrarna deltar i vuxenutbildning.

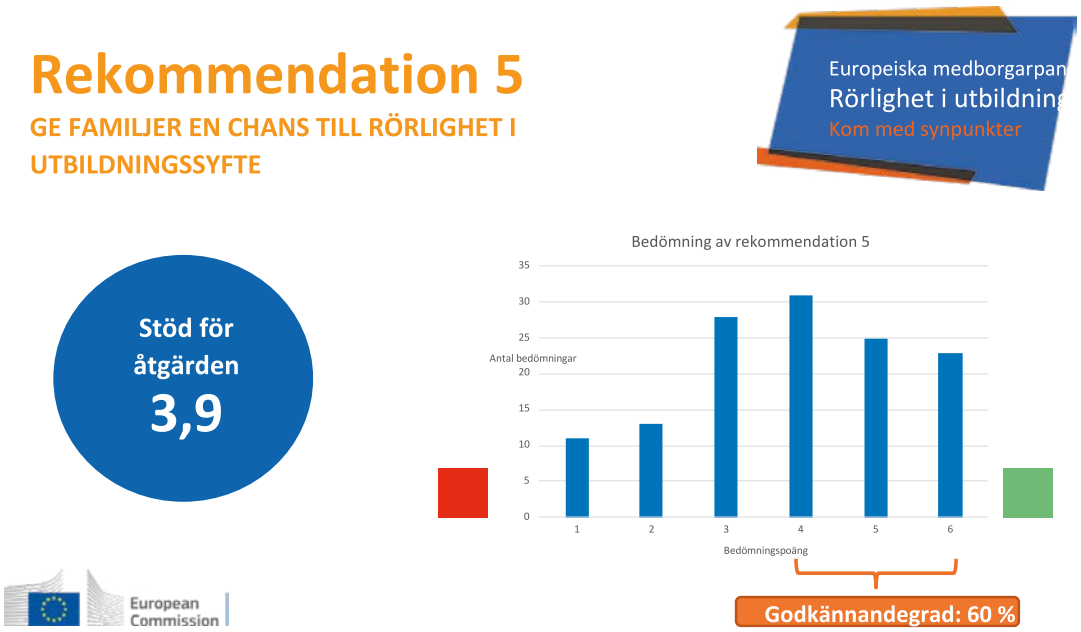

Rekommendation 6

Inrätta ett EU-program med hybridformer av rörlighet i utbildningssyfte för anställda

Vi rekommenderar att ett EU-program inrättas för att främja hybridmodeller för rörlighet i utbildningssyfte avsedda för anställda.

Genom programmet kan anställda gå kurser i olika ämnen. Kurserna bör pågå i högst sex månader. De skulle kunna vara specifikt inriktade på språk, men även på ämnen med koppling till de anställdas yrken. Sådana kurser kan öka de anställdas kunskaper inom deras valda yrke och ge praktisk erfarenhet. De anställda kan genomföra en del av utbildningen på nätet och den andra delen utomlands. Detta skulle göras på utbildningsinstitutioner utomlands, t.ex. universitet, folkhögskolor eller yrkesutbildningscentrum (beroende på vilket slags utbildningsinstitutioner som finns i de olika länderna). Arbetsgivaren är skyldig att ge den anställde tjänstledigt under utomlandsperioden och till viss del även under onlinekursen. Dessutom måste den anställde få tillbaka sitt jobb vid återkomsten. Arbetsgivaren behöver dock inte betala den anställde lön under denna period. I stället ska en EU-fond täcka kostnaderna för utlandsvistelsen. Hälso- och sjukvård och social trygghet bör också täckas.

Motivering

När anställda får erfarenhet från utlandet gynnar det alla parter: Den anställde kan växa både personligt och yrkesmässigt. Arbetsgivaren får en mer högkvalificerad anställd när denne återvänder. Dessutom är det fördelaktigt för företaget om anställda delar med sig av sina kunskaper från utlandsvistelsen till kollegorna när de kommer tillbaka, t.ex. genom fortbildning.

Det är mycket viktigt att erbjuda hybridmodeller. Personer som arbetar eller har barn kan för det mesta bara åka utomlands en kortare tid. De behöver den flexibilitet som hybridmodeller erbjuder. Arbetsgivarna behöver också ge sina anställda tjänstledigt under en kortare period om en del av utbildningen kan genomföras online.

I detta specialprogram skulle vi inte rekommendera direkta utbyten av anställda mellan företag i EU, eftersom det skulle kunna leda till headhunting och kompetensflykt. Vi vill uttryckligen främja rörlighet i utbildningssyfte genom utbildningsinstitutioner, inte genom arbetskraftsrörlighet. Utbyten mellan företag kan dock vara värdefulla inom vissa branscher och kan underlättas genom andra program för rörlighet i utbildningssyfte

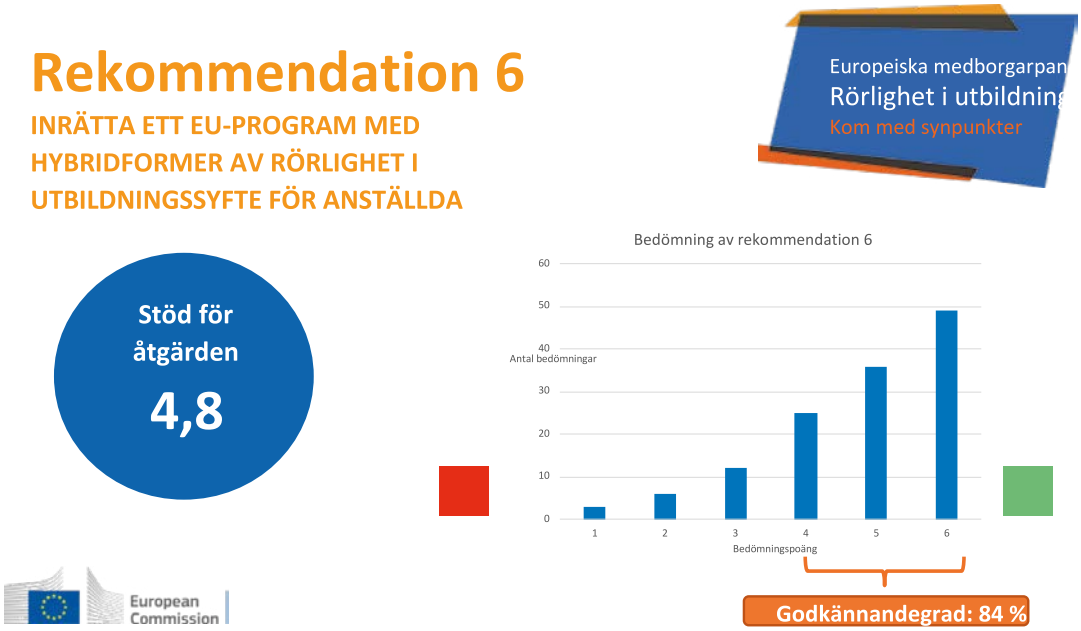

Rekommendation 7

Underlätta språkinlärning med ny teknik

Kommissionen bör investera i teknik (AI) för språkinlärning, inom ramen för rörlighet i utbildningssyfte. EU bör investera i digital teknik för att stödja rörlighet i utbildningssyfte, vid sidan av utbildning ansikte mot ansikte. Denna rekommendation gäller både förberedelserna inför rörlighet i utbildningssyfte och själva rörlighetsperioden.

Tekniken bör vara kostnadsfri. Ny teknik bör särskilt användas i ett tidigt skede av språkinlärningen och på ett sådant sätt att den når alla som deltar i rörlighet i utbildningssyfte (studerande, pensionärer osv.).

Kommissionen bör komplettera den befintliga EU-akademi-plattformen med den senaste AI-tekniken genom en app. AI skulle särskilt kunna användas för inlärning, utökning av ordförrådet och simultantolkning och möjliggöra kommunikation mellan appens användare.

Motivering

Kommissionen bör utnyttja den senaste tekniken för att främja språkinlärning i samband med rörlighet i utbildningssyfte. AI-system kan snabbare analysera framsteg i lärandet och ta fram individanpassade lärandeprogram baserade på användarens behov och färdigheter.

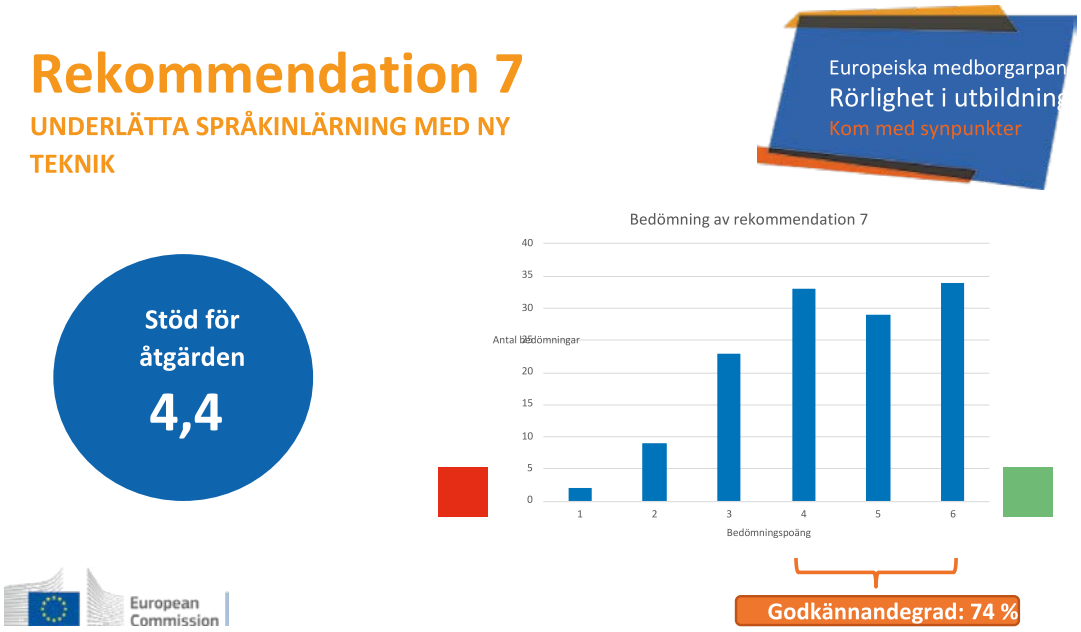

Rekommendation 8

Sprid information om språkprogram

Kommissionen bör marknadsföra sina egna språkprogram mer intensivt och sprida information om befintliga språkprogram på nationell och regional nivå.

Målgruppen är alla de som vill delta i program för rörlighet i utbildningssyfte genom befintliga språkprogram i sina hem- och värdländer på nationell och regional nivå.

I. Före vistelsen:

EU bör marknadsföra sina språkprogram genom e-posterbjudanden, riktad marknadsföring i sociala medier och pr-verksamhet.

Ett mentorprogram bör tas fram. Mentorerna bör ge råd om hur deltagarna kan förbättra sina språkkunskaper innan utlandsvistelsen inleds.

Ett ambassadörsprogram bör också inrättas, med personer som redan har deltagit i rörlighet i utbildningssyfte. Ambassadörerna ska informera om och främja rörlighet i utbildningssyfte vid skolor, universitet och företag och dela med sig av sina erfarenheter av språkinlärning.

II. Under vistelsen:

Mentorn ska ge stöd på plats när programdeltagaren anländer till sin destination. Mentorprogrammet ska ha både kultur- och språkinslag som kan underlätta för programdeltagaren.

Motivering

Enligt statistiken (Flash Eurobarometer, 2020) är språkinlärning ett av de största hindren för deltagandet i program för rörlighet i utbildningssyfte.

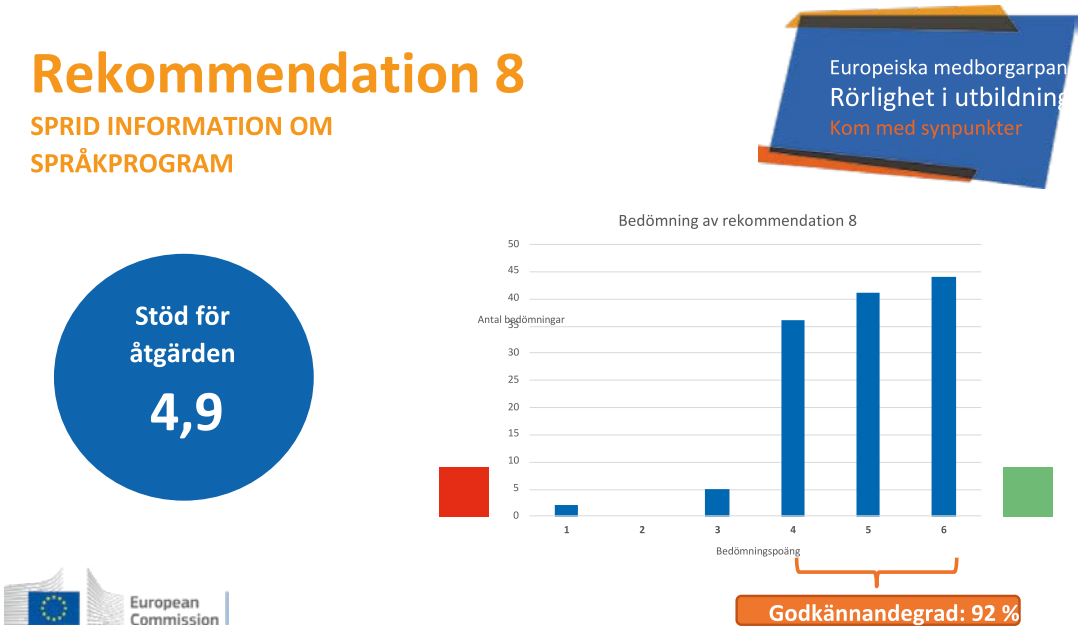

Rekommendation 9

Utöka och anpassa aErasmus+-programmets informationscentrum och tjänster

Vi anser att det är mycket viktigt att information om Erasmus+ görs tillgänglig och att den harmoniseras. Vi föreslår att EU-ländernas egna befintliga infrastrukturer används för att inrätta Erasmus+-kontor, med hjälp av en proportionerlig ökning och omfördelning av Erasmus+- och Erasmusprogrammens budget för vuxnas rörlighet. Här avses nationella och lokala infrastrukturer som är specifika för målgruppen: personer som står utanför arbetsmarknaden, personer som arbetar och ungdomar. Vi vill särskilt rikta in oss på vuxna på platser där de deltar i utbildningsprogram (arbetsförmedlingar, postkontor, idrottsklubbar, sociala program, lokala föreningar, centrum för vuxna med nedsatt rörlighet osv.). Information om de tjänster som erbjuds skulle förmedlas till de lokala kontoren via nationella referenspunkter, vilka skulle samordnas av EU-organet. Vi rekommenderar att en strukturerad europeisk kommunikationskampanj genomförs på lokalkontorsnivå, för att sprida information om de lokala kontoren och de tjänster de erbjuder. Kampanjen skulle utnyttja samtliga kommunikationskanaler.

Motivering

Med tanke på lapptäcket av europeiska program (Eurodesk, Europa direkt osv.) anser vi att det är mycket viktigt att harmonisera och tillgängliggöra information om Erasmus+. De lokala kontoren skulle kunna erbjuda ett brett utbud av tjänster (i samordning med den nationella ramen):

- Kontakt med ett nätverk av personer i värdlandet som kan hjälpa till vid ankomsten (med språkstöd, administrativ information, rådgivning om transporter, boende, hälso- och sjukvård, psykologstöd osv.) och under hela vistelsen, i enlighet med programdeltagarnas särskilda behov.
- Särskilt fokus på boende: en gemensam lokal databas med information och rekommendationer om tillgängligt boende till överkomliga priser, med starkt fokus på bostadsalternativ som alla har tillgång till, även personer med funktionsnedsättning.
- Särskilt ekonomiskt stöd anpassat till de särskilda behoven hos den person som flyttar: hälso- och sjukvård (psykologisk och fysisk hjälp), hjälp med barnomsorg och transporter.
- Ett system för språkstöd före och under utbytet.
- Inrättande av en stöd- och informationsplattform om tillgänglighet när det gäller bostäder och transporter för personer med särskilda behov, där dessa personer kan få vägledning och råd under hela vistelsen.

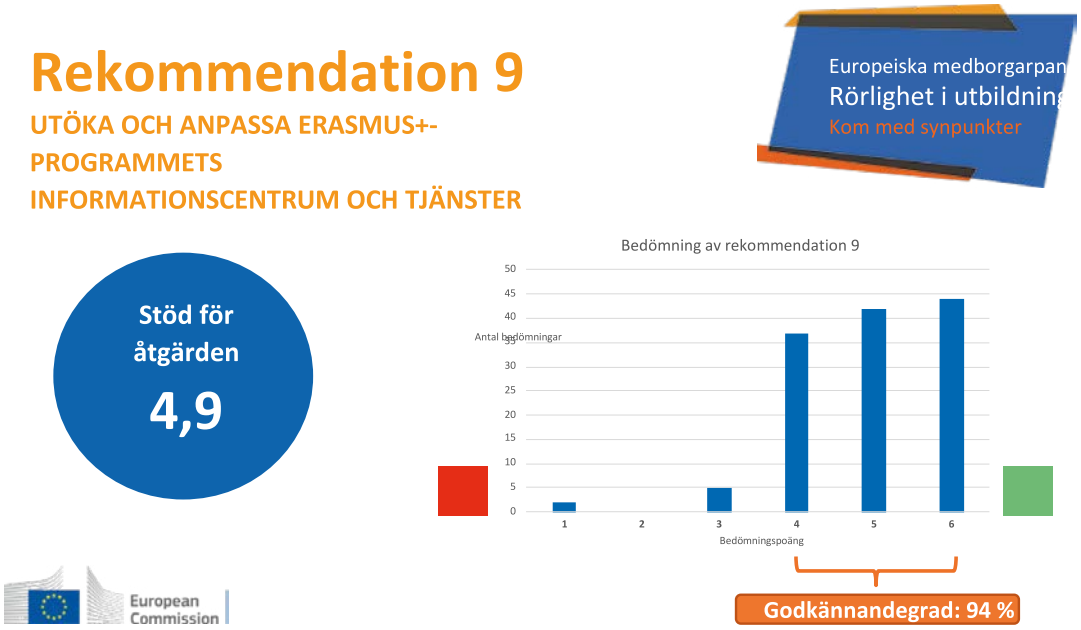

Rekommendation 10

Ge skräddarsytt ekonomiskt stöd till alla som deltar i rörlighet i utbildningssyfte

Vi rekommenderar att den övergripande budgeten utökas, så att större resurser kan fördelas på ett mer inkluderande sätt till dem som deltar i rörlighet i utbildningssyfte (inbegripet studerande, praktikanter, arbetsgivare och arbetstagare, men även företag och småföretag). Alla bör ges möjlighet att få ekonomiskt stöd, och beloppet bör vara beroende av socioekonomiska faktorer: boendekostnader i värdländerna, deltagarnas ekonomi samt deras eventuella särskilda behov p.g.a. fysiska funktionsnedsättningar och sjukdomar. Detta bör ske genom att gemensamma europeiska tilldelningskriterier utvecklas, som anpassas till de sökandes bakgrund och socioekonomiska behov (utan hänsyn till betyg). Det ekonomiska stödet ska överföras till de enskilda deltagarna under hela processen. Med denna ökade budget vill vi också uppmuntra utbyte av anställda mellan företag, baserat på de anställdas finansiella behov, och beroende på företagens storlek. Den personal som bedömer deltagarna i rörlighet i utbildningssyfte bör vara avlönad.

Motivering

Detta kommer att göra systemet för rörlighet i utbildningssyfte mer jämlikt, inkluderande och tillgängligt för alla EU-invånare och för personer från alla samhällsgrupper som vill delta i rörlighet i utbildningssyfte. Det kommer även att avlägsna de största ekonomiska hindren för deltagande.

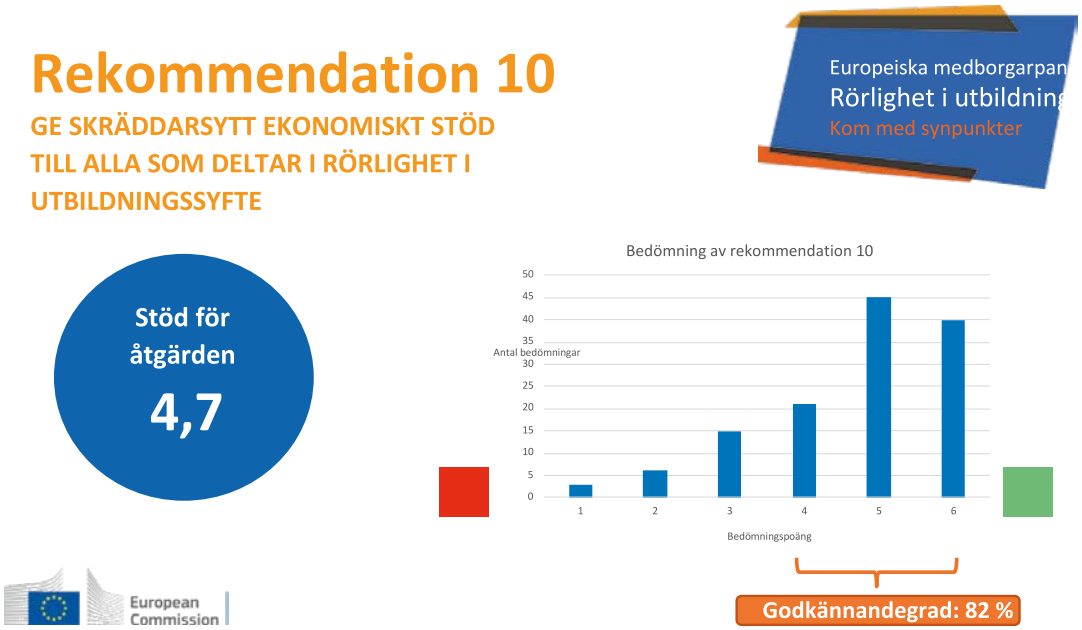

Rekommendation 11

Anlita ambassadörer för ett rörligare Europa

Vi rekommenderar att det inrättas ett ambassadörsprogram i varje EU-land. Ambassadörerna kommer att ha ansvaret för att sprida information om befintliga program för rörlighet i utbildningssyfte. De ska främja utomlandsvistelser för alla målgrupper (barn, studerande, utbildningsdeltagare, arbetstagare, äldre) och i alla typer av organisationer (skolor, universitet, företag, föreningar osv.). Det kommer att vara ett heltidsjobb, och lönen ska betalas av de nationella programkontoren för Erasmus. Programkontorens budget ska anpassas för att prioritera ambassadörernas arbete. Budgeten ska anpassas till landets behov (antal invånare, antal personer som redan deltar i rörlighetsprogram osv.).

Ambassadörerna ska ha tidigare erfarenhet av rörlighet som denne kan dela med sig av. De bör vara fördomsfria personer med goda kommunikationsfärdigheter. Ambassadörerna bör återspegla mångfalden av profiler hos de personer som kan resa utomlands, så att alla grupper har någon att identifiera sig med.

Det ska vara möjligt att vara ambassadör under lång tid. Nya ambassadörer, som nyligen har deltagit i rörlighet i utbildningssyfte, bör dock rekryteras med jämna mellanrum. Information om ambassadörsprogrammet bör spridas på ett effektivt sätt (sociala nätverk, reklamkampanjer osv.).

Motivering

I många EU-länder vet invånarna inte ens om att det finns möjligheter till rörlighet i utbildningssyfte. Folk är ofta osäkra. De är rädda för att bege sig utomlands. Det är viktigt att skapa nyfikenhet och stilla oron för att resa utomlands. Erasmus+ är mycket inriktat på särskilda grupper som studerande. Studerande har god förståelse för hur Erasmus+ fungerar, men andra grupper (studerande utan högre utbildning) är till viss del utestängda från möjligheter till rörlighet i utbildningssyfte. Det finns mycket information tillgänglig, men den når inte ut. Ambassadörerna skulle kunna hjälpa personer att ta till sig den information som redan finns. Att ha någon att prata med direkt, som kan stilla farhågor och besvara frågor, är mer verkningsfullt än att läsa en text.

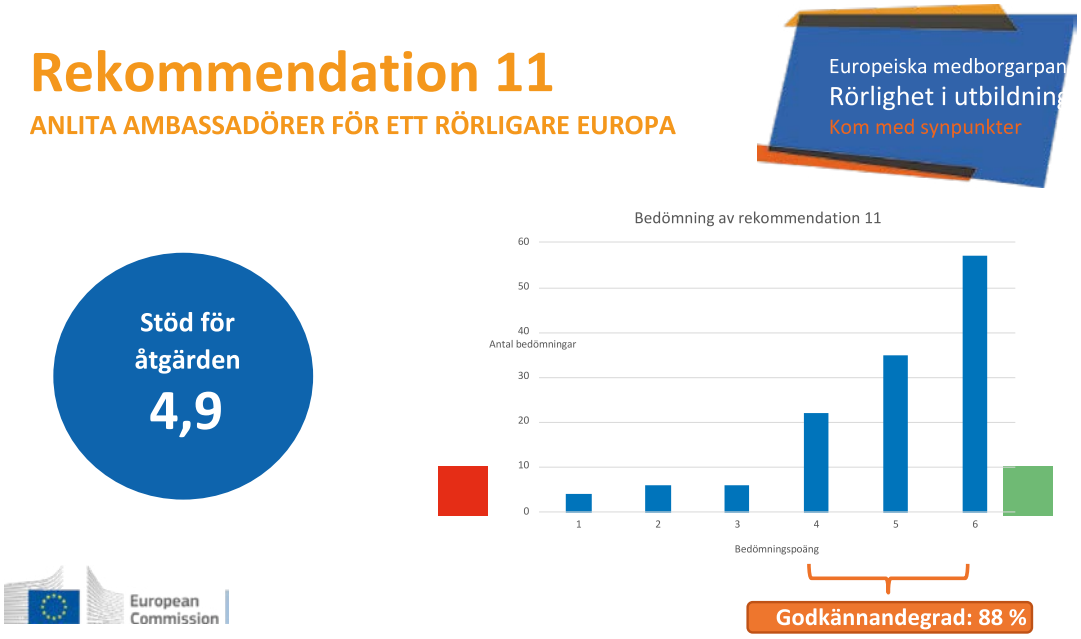

Rekommendation 12

Utse mentorer för ett bättre välkomnande i värdlandet

Vi rekommenderar att programdeltagare välkomnas i värdlandet och att deras integration underlättas av ett nätverk av handledare. En handledare är en person från värdlandet som känner till landets kultur och är villig att hjälpa deltagare under deras utlandsvistelse. Handledaren ska stödja deltagaren före avresan (information om boende, transporter, administrativa förfaranden osv.) och under vistelsen, särskilt med lokala förfaranden. Handledaren ska också hjälpa programdeltagaren att utveckla sitt sociala liv i värdlandet. Handledarna ska vara volontärer men få ersättning för en del av sina utgifter. Det finns redan nätverk för att stödja integration (ESN, Erasmus Mundus, Europaer osv.), men de vänder sig enbart till studerande. Vi föreslår att dessa nätverk stärks, slås ihop och utvidgas till andra grupper (barn, arbetstagare, äldre, utbildningsdeltagare osv.). En plattform skulle kunna inrättas för att göra det lättare för handledare och nyanlända deltagare att komma i kontakt med varandra.

Motivering

aDet är lätt att känna sig isolerad när man deltar i ett rörlighetsutbyte. En handledare kan få deltagarna att känna sig tryggare. Att få information innan en utlandsvistelse är till stor nytta och kan minska rädslan för att resa utomlands. Deltagarna skulle få all nödvändig information om värdlandet och veta att någon väntar på dem när de anländer. Det skulle kunna lugna både den person som reser utomlands och dennes släktingar, särskilt föräldrarna. Handledarna skulle vara särskilt viktiga för personer som deltar i rörlighetsprogram vid icke-akademiska institutioner eller på landsbygden.

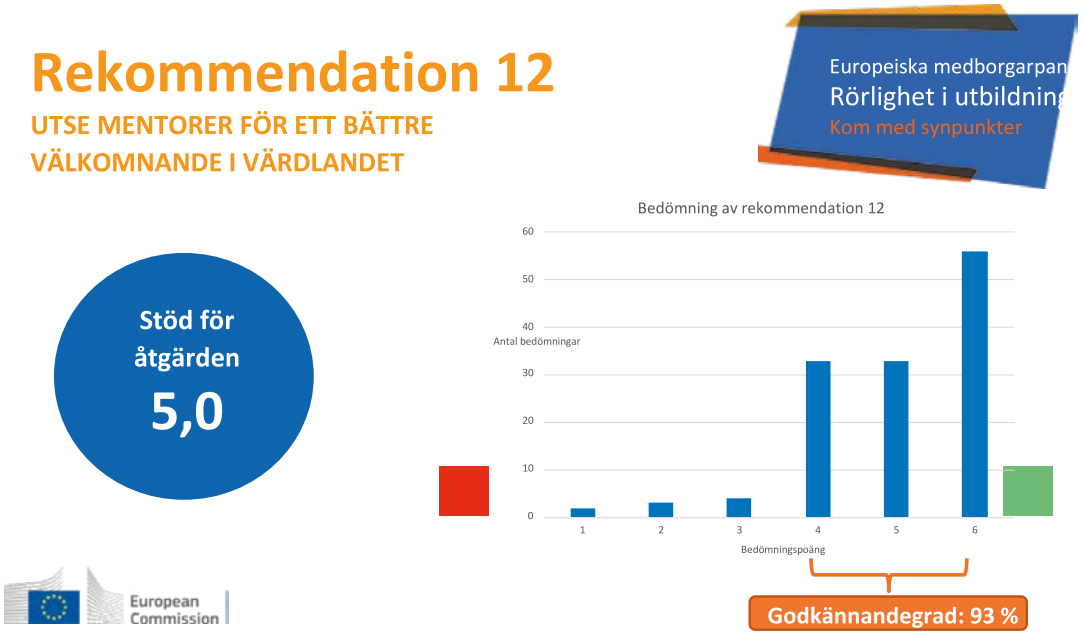

Rekommendation 13

Verka för grönare rörlighet i utbildningssyfte

Vi rekommenderar att alla deltagare i rörlighet i utbildningssyfte erbjuds billigare tillgång till gröna transporter (vid resan till värdlandet och under vistelsen där). Deltagarna bör även ges möjlighet att leva billigare och mer miljövänligt i värdlandet, resa miljövänligt till jobbet, bo på miljövänliga hotell osv. Information om dessa miljövänliga alternativ bör skickas ut av kommissionen innan deltagarnas avresa.

Motivering

Deltagare i rörlighet i utbildningssyfte måste ges ekonomiska incitament för att använda gröna transportsätt när de reser till sitt värdland, men också under deras vistelse där.

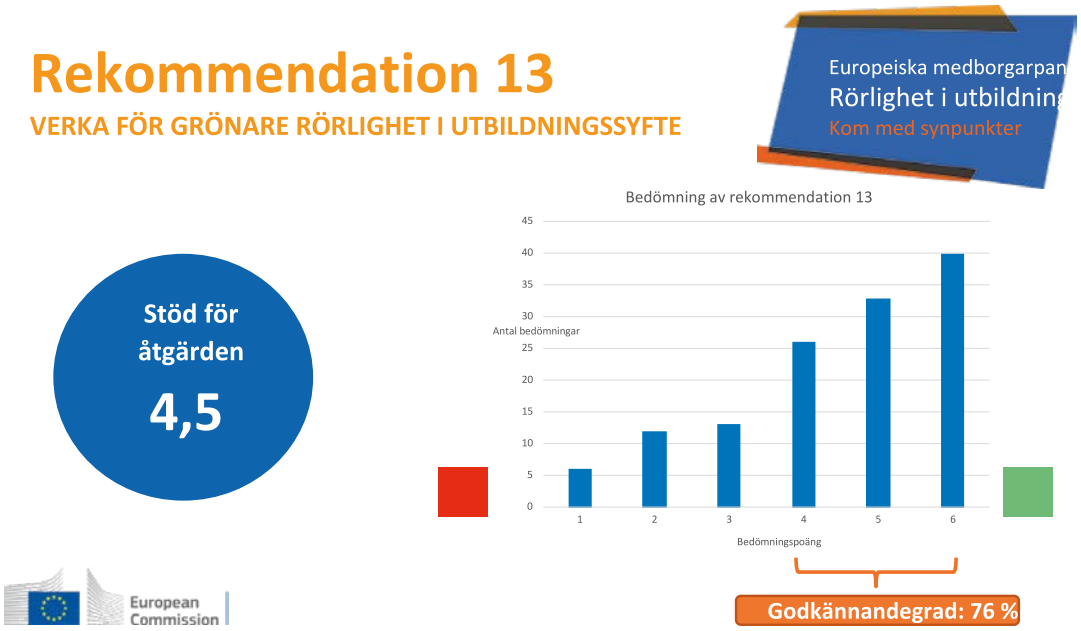

Rekommendation 14

Erkänn utbildarnas roll i samband med rörlighet i utbildningssyfte

Vi rekommenderar att utbildare som stöder studerande som deltar i program för rörlighet i utbildningssyfte får ett officiellt erkännande som ”internationella samordnare”. De bör kompenseras för den extra arbetsbördan och för den tid som de lägger ner på detta. De bör lätt kunna identifieras inom sin utbildningsinstitution, ges utbildning och tilldelas ett intyg. Detta bör uppmuntra dem att ge råd till och hjälpa studerande som deltar i programmen, även med administrativa förfaranden, samtidigt som de förmedlar EU:s värderingar och vision. Dessa ”internationella samordnare” bör betraktas som tillförlitliga. De bör anordna aktiviteter som främjar rörlighet i utbildningssyfte under hela året.

Motivering

Utbildare bör värdesättas och få ett erkännande för sitt extraarbete och för att de erbjuder bättre och mer lättillgänglig information och vägledning om de möjligheter som står till buds.

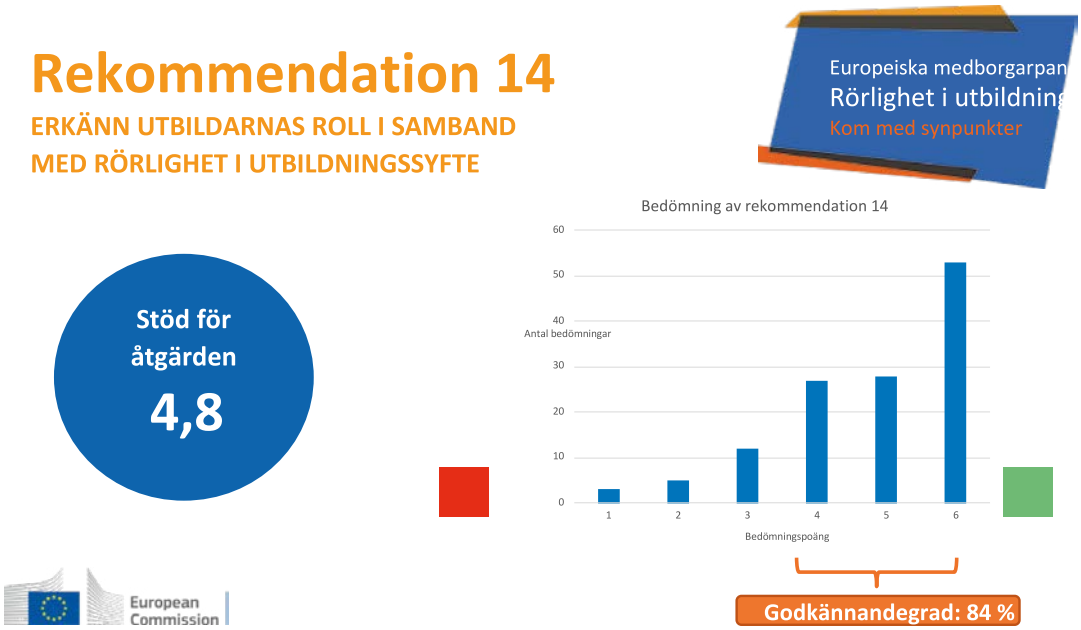

Rekommendation 15

Ge ekonomiskt stöd för fortbildning av personal

Vi rekommenderar att EU tillhandahåller ekonomiska incitament till följande aktörer:

- Små och medelstora företag som vill skicka sina anställda utomlands för att delta i utbildningar och ta med sig nya kunskaper hem till sina kollegor och partner,
- Arbetstagare (både arbetslösa och personer med osäker anställning) som deltar i rörlighet i utbildningssyfte hos ett värdföretag för att utöka sina färdigheter och komma vidare i sitt yrkesliv. Värdföretaget ska även ges en officiell EU-logotyp att använda på sin webbplats.

Det ekonomiska stödet skulle täcka arbetstagarnas fasta kostnader (t.ex. boende och transporter). EU, företag, arbetstagaren eller arbetsförmedlingen kan samfinansiera utbildningsutbytet, så att arbetstagaren eller företaget tar det på allvar. Samfinansieringsnivån beror på vilken typ av rörlighet i utbildningssyfte det rör sig om och vilka stödmottagarna är. Dessa utbildningsutbyten ska även ske mellan privat sektor (t.ex. icke-statliga organisationer, företag eller organisationer) och offentlig sektor (t.ex. institutioner eller EU) samt mellan olika branscher. Fackföreningar och arbetstagarorganisationer kan stödja utvecklingen av dessa program.

Motivering

På detta sätt kan alla företag, oavsett sina ekonomiska möjligheter, låta sin personal delta i kompetenshöjande utbytesprogram. Dessutom kan alla företag som så önskar ta emot en arbetstagare utan att behöva betala för dennes vistelse eller lön.

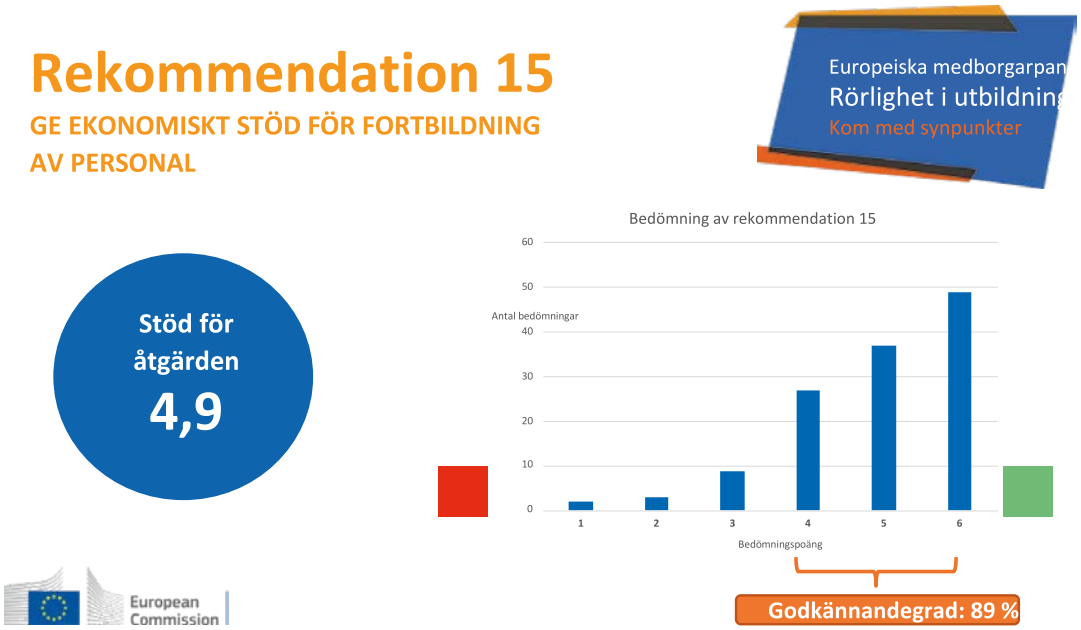

Rekommendation 16

Sprid information om rörlighet för arbetstagare i EU

Vi rekommenderar att EU inrättar och driver en informationsplattform för rörlighet i utbildningssyfte riktad till arbetstagare i alla typer av sektorer (privat, offentlig osv.). Syftet med plattformen är att koppla samman företag och arbetstagare, och den bör vara tillgänglig för alla. Varje deltagare laddar upp sin portfölj: företag som vill agera värd ger information om vad de erbjuder, och arbetstagare berättar om vad de kan erbjuda och vad de har som mål att lära sig. Plattformen ska också innehålla information om de olika typer av finansiering som finns tillgängliga samt länkar till andra relaterade webbplatser. Arbetstagare som har deltagit i ett program för rörlighet i utbildningssyfte bör dela med sig av sina erfarenheter i form av en rapport. Plattformen skulle göra det lättare att samordna arbetstagarutbyten och hantera administrativa förfaranden på ett enklare och mer enhetligt sätt.

Motivering

Plattformen skulle göra det möjligt för arbetsgivare att utbyta information om möjligheter och olika sätt att genomföra utbyten. Dessutom skulle arbetstagare kunna använda plattformen för att hitta möjligheter till rörlighet i utbildningssyfte.

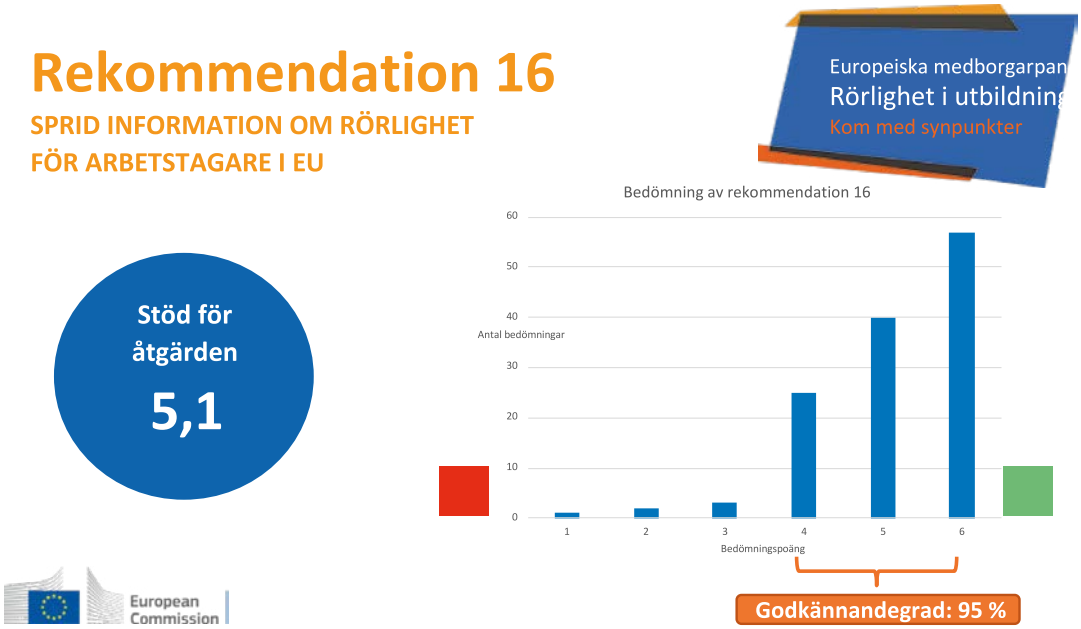

Rekommendation 17

Genomför riktade informationskampanjer om rörlighet i utbildningssyfte

Vi rekommenderar mindre, riktade informationskampanjer för två olika målgrupper: a) tonåringar/studerande och b) vuxna (yrkesverksamma, arbetstagare osv.). Det behövs separata strategier för de två grupperna. Det första verktyg som skulle kunna användas är ambassadörer med tidigare erfarenhet av rörlighet i utbildningssyfte. De kan sprida information till både tonåringar och vuxna/yrkesverksamma genom att dela med sig av sina ”framgångshistorier”. Denna åtgärd skulle även kunna vara effektiv när det gäller andra grupper, bl.a. äldre. Ambassadörerna kan bemanna informationsdiskar i stadshus och besöka skolor och andra platser. Det bör finnas en person som är specialiserad på tekniska och praktiska frågor med koppling till rörlighet i utbildningssyfte. Som ett andra verktyg skulle kreativa hybridmetoder kunna användas för att sprida information till studerande och ungdomar, t.ex. via sociala medier (hashtaggar, information online osv.) och fysiska informationspaket om rörlighet i utbildningssyfte. Denna typ av kampanj skulle kunna leda till att informationen sprids till fler personer och ge en ”snöbollseffekt”.

Motivering

Om människor inte vet att rörlighet i utbildningssyfte finns kan de inte heller delta i denna. Tillgång till information kommer att bredda deltagandet.

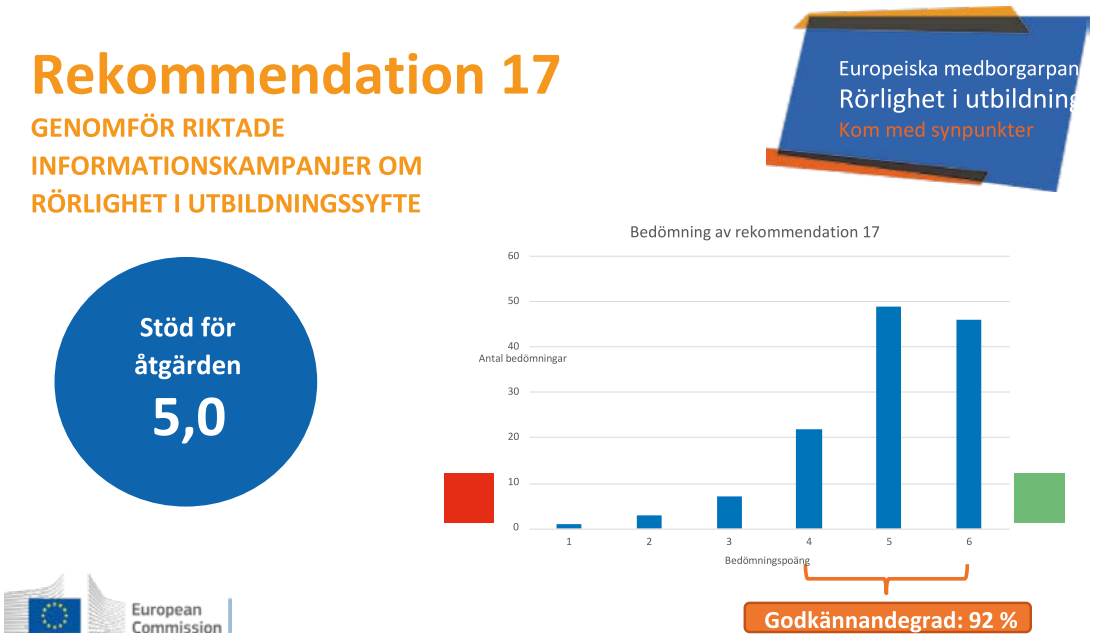

Rekommendation 18

Motverka diskriminering i samband med rörlighet i utbildningssyfte

Vi gör en åtskillnad mellan ungdomar i skolor och vuxna på arbetsplatser, och vi fokuserar på att ta itu med de problem som finns i dessa två miljöer. Vi säkerställer att skolor och arbetsplatser erbjuder en icke-diskriminerande miljö för tonåringar och yrkesverksamma när det gäller faktorer som ålder, kön, hälsa, sexuell läggning, religion osv. För att uppnå detta mål måste kommissionen anslå medel och resurser till de olika berörda parterna: värdfamiljer för tonåringar, och företag och icke-statliga organisationer för vuxna. Följande behöver göras: värdfamiljer och företag bör förberedas på vad det innebär att ta emot en programdeltagare och utbildas av personer som är specialiserade på interkulturella frågor (ombudsmän). Detta är särskilt viktigt för mer utsatta grupper. Det kan bidra till bättre rörlighetserfarenheter och minimera diskriminering. Dessutom bör familjer och företag stödjas ytterligare genom incitament.

Motivering

Det är viktigt att alla studerande och vuxna som deltar i rörlighet i utbildningssyfte känner sig trygga och accepterade.

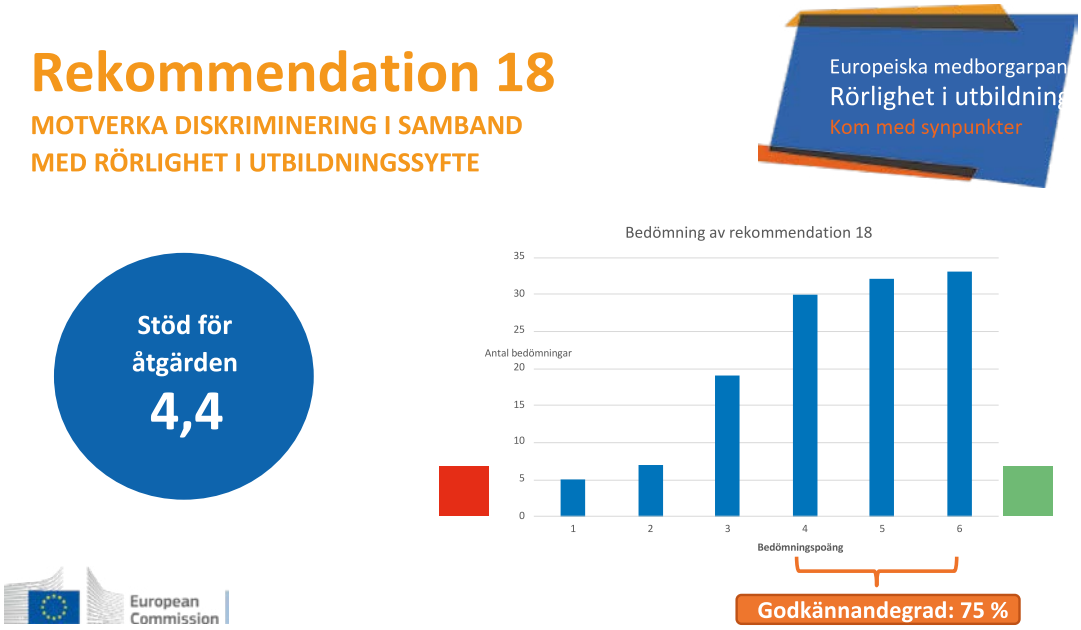

Rekommendation 19

Bekämpa fördomar genom en mer balanserad fördelning av Erasmus+-destinationer

För att uppmuntra sökande att ansöka till fler olika Erasmus+-destinationer rekommenderar vi åtgärder på två nivåer:

1. På EU-institutionsnivå: Vi rekommenderar att kommissionen formulerar principer som utbildningsinstitutioner som deltar i Erasmus+ ska beakta när de beslutar om och förnyar partnerskapsavtal med andra utbildningsinstitutioner.

Som ett komplement till detta skulle kommissionen också kunna inrätta en onlineplattform där sökande kan ange sina intressen, språk, preferenser osv. och sedan få förslag på destinationer som passar dem. Ett sådant ”rekommendationssystem” skulle kunna öka mångfalden av destinationer, genom att uppmuntra sökande att åka till platser som de annars inte skulle ha övervägt.

2. På medlemslandsnivå: Vi rekommenderar att EU-länderna vidtar åtgärder för att ta emot fler Erasmus+-deltagare. Länderna skulle kunna uppmuntra sina nationella utbildningsinstitutioner att erbjuda fler kurser på engelska.

Motivering

Denna rekommendation är viktig av två huvudsakliga skäl:

Om vissa länder/destinationer ses som mindre önskvärda kan det leda till att tillgängliga platser inom Erasmus+-programmet slösas bort. Vissa länder, bl.a. Spanien, har alltför många sökande, och fler skulle kunna delta i Erasmusprogrammet om deltagarna uppmuntrades att även söka sig till andra platser.

Om deltagarna åker till nya platser som de inte redan känner till eller upptäcker nya kulturer ökar det dessutom deras förståelse för andra kulturer och motverkar fördomar.

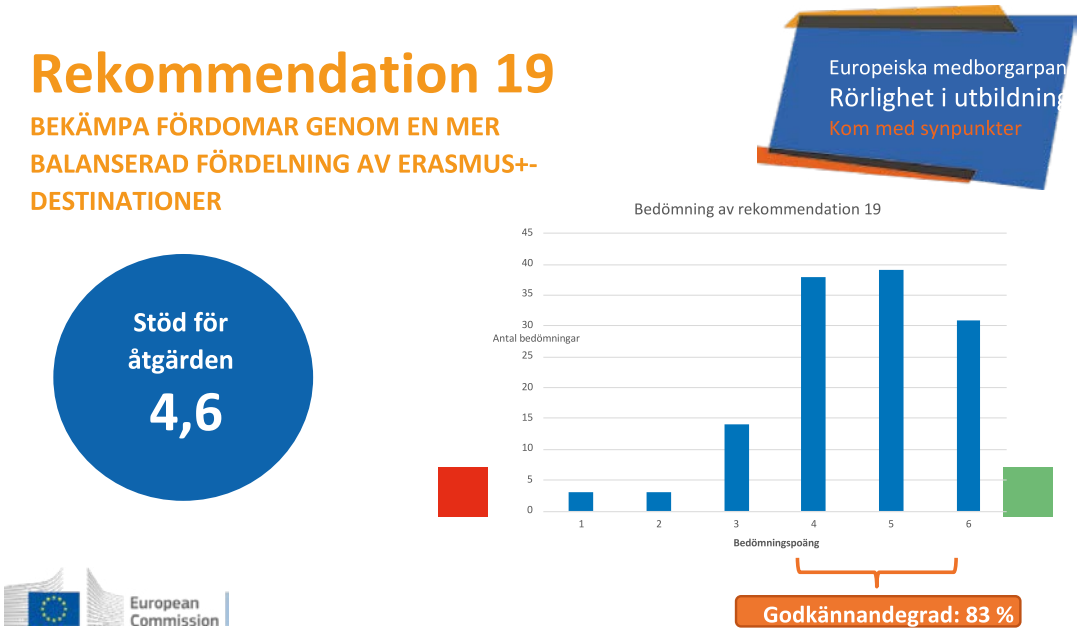

Rekommendation 20

Bedöm och avlägsna administrativa hinder för arbetstagare och arbetsgivare

Vi rekommenderar att kommissionen gör en bedömning av de hinder som arbetstagare möter när de vill delta i program för rörlighet i utbildningssyfte (t.ex. socialförsäkringsavgifter, pensioner). Vid sin bedömning bör kommissionen också beakta arbetsgivarnas behov och deras skäl till att skicka sina anställda utomlands. På grundval av denna bedömning skulle kommissionen kunna föreslå ytterligare åtgärder för att övervinna de identifierade hindren.

Motivering

Särskilt för arbetstagare finns en risk att de går miste om utlandsvistelser p.g.a. ett alltför stort antal administrativa hinder, t.ex. när det gäller social trygghet eller pensionsrättigheter. Kan de enkelt överföra dessa förmåner mellan EU-länderna? EU-invånarna måste få hjälp att lösa administrativa problem som dessa. Därför rekommenderar vi att kommissionen undersöker dessa utmaningar så att de kan hanteras effektivt..

Rekommendation 21

Tillämpa en riktad kommunikationsstrategi för Erasmus+

Vi rekommenderar att alla i EU görs medvetna om Erasmus+ inom tre år. Det bör uppnås genom en effektiv kommunikationsstrategi som riktar sig till särskilda grupper som inte känner till Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren. Dessa grupper omfattar, men är inte begränsade till, personer med funktionsnedsättning, arbetstagare, arbetslösa, ekonomiskt missgynnade, invånare på landsbygden, personer utan högre utbildning och personer som riskerar social utestängning.

Motivering

Det finns många möjligheter och program för rörlighet i utbildningssyfte, bl.a. Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren. Dessutom finns det redan informationsnav såsom Erasmus+-plattformen och Erasmus+-appen. Denna information är dock inte lättillgänglig och når inte alla relevanta grupper. Vi rekommenderar därför att man fastställer ett mål om att nå alla EU-invånare inom tre år genom skräddarsydda kampanjer för specifika målgrupper som kanske inte har tillgång till eller kan dra nytta av den information som för närvarande finns tillgänglig.

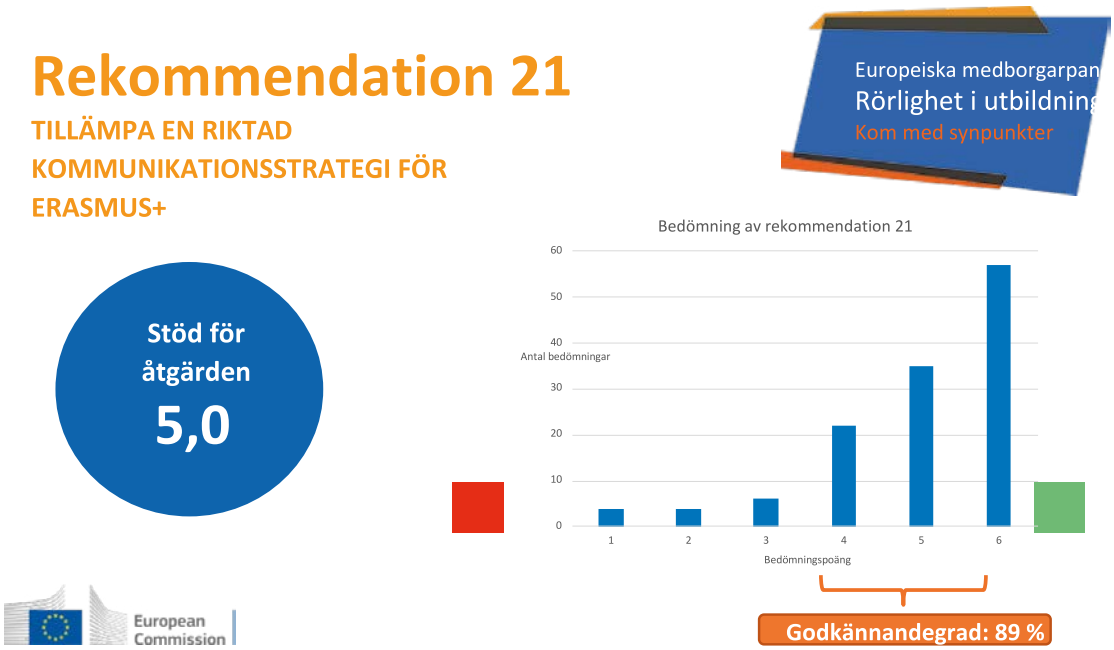

KONTAKTA EU

Besök

Det finns hundratals Europa direkt-kontor i hela EU. Hitta ditt närmaste kontor på nätet (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_sv).

Ring eller skriv

Tjänsten Europa direkt svarar på dina frågor om EU. Kontakta tjänsten på något av följande sätt:

— Ring det avgiftsfria telefonnumret 00 800 6 7 8 9 10 11 (en del operatörer kan ta betalt för samtalet).

— Ring telefonnumret +32 22999696.

— Skriv via formuläret på nätet (european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_sv).

EU-INFORMATION

På nätet

På webbplatsen Europa finns det information om EU på alla officiella EU-språk (european-union.europa.eu).

EU-publikationer

Läs eller beställ EU-publikationer på nätet (op.europa.eu/sv/publications). Om du behöver flera kopior av en gratispublikation kan du kontakta Europa direkt eller ditt lokala dokumentationscentrum (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_sv).

EU-lagstiftning och andra rättsliga handlingar

Rättsliga handlingar från EU, inklusive all EU-lagstiftning sedan 1951, finns på alla officiella EU-språk på EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

Öppna EU-data

Portalen data.europa.eu ger tillgång till öppna datamängder från EU:s institutioner, organ och byråer. De kan laddas ned och användas fritt för kommersiella och andra ändamål. Portalen ger också tillgång till en stor mängd data från EU-länderna.

Europeiska unionens publikationsbyrå

Print	ISBN 978-92-68-09227-9	doi:10.2775/365645	NA-09-23-534-SV-C
PDF	ISBN 978-92-68-09186-9	doi:10.2775/901442	NA-09-23-534-SV-N